

یکشنبه }
 ۱ اسفند ماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی
 ۱ ربیع الاول ۱۳۹۷ هجری
 ۲۰ فوریه ۱۹۷۷ میلادی

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (اول) اسفندماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

۱- قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .	گمرکی و ارسال به مجلس سنا .
۲- بیانات قبل از دستور بانو قدس سنیر جهانبانی و آقایان : سالار جاف - جعفر حیدری - دکتر فرزاد امیری - عالمی - کبیری .	۹- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به جبران خسارات وارده از انفجار مریبات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا .
۳- تصویب صورتجلسه قبل .	۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون بهداری و بهزیستی راجع به تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا .
۴- بیانات جناب آقای امیرعباس هویدا (نخست وزیر) و تقدیم لایحه بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور .	۱۱- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون نظام بهداری و بهزیستی .
۵- تقدیم سؤال بوسیله آقای مظهری از وزارت بهداری و بهزیستی .	۱۲- تقدیم لایحه موافقت نامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری تونس، بوسیله آقای دکتر شادمان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر .
۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون تحقیق درباره انتخابات نفر اول حوزه انتخابیه بوشهر و نمایندگی آقای محمدصادق صفری پور .	۱۳- قرائت نامه های رسیده از دولت .
۷- تقدیم لایحه آئین نامه رسته افسران، درجه داران و افراد شهربانی کشور شاهنشاهی، بوسیله آقای دکتر آگاه معاون وزارت کشور .	۱۴- ختم جلسه .
۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به الحاق سه تبصره بقانون امور	

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبداللہ ریاضی تشکیل شد

۱- قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .	(بشرح زیر خوانده شد)
رئیس - اساسی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .	آقایان : اجاق - جعفربای - اردلان - اسدی -

اسکندری - افتخاری - امیرعشایری - بارکزی - بهارلو - بیات - پردلی - پزشکی - دکترتجدد - تدین - تژده - توکلی - تولائی زاده - جاف - جباری - کاظم جزایری - دکترچهرازی - حریری - حیدری - دکتر خطیبی - دادفر - ذوالفقاری - راشدی - رئیس اردکانی - دکتر رحمانی - دکتر رشید یاسمی - رفعتی - زرگرزاده - ساری اصلانی - ساگینیان - سعادت قدس نیا - کریم بخش سعیدی - باقر سعیدی - سلیمانی - صدر - عطارد - غلامرضا غضنفری - قادری - قربانی نسب - قریشی - کاسمی - ماحوزی - مافی - دکتر محمدی کوشکی - معتضدی - منتظری - دکتر مهر - موسوی ماکوئی - نظمی - محمد نوری - واحدی - وزیری - هاشمی - یاسینی - دهقان - شهابی - رحیم شیخ الاسلامی .

بانوان : زاهدی - ضرابی - سثائی - وحیدی .

۲- **بیانات قبل از دستور بانو قدس منیر جهانبانی و آقایان : سالار جاف - جعفر حیدری - دکترفرزان امیری - عالمی - کبیری**

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم بانو جهانبانی تشریف بیاورید .

بانو قدس منیر جهانبانی - جناب رئیس - حضارگرامی :

تاریخ ۲۵۰۰ ساله ایران زمین نشان میدهد هربار که امواج سهمگین خطرها در شرق و غرب و شمال و جنوب حیات ملی ما را در معرض خطرنا بودی قرار داده ، از گوشه ای از این سرزمین مقدس و جاودانی سردار دلاوری قد مردانگی برافراشته و با سلاح پاك ایمان و عشق سرشار بیمین و عزم واراده توانا ، روح امید را بجان ملت و کشور خویش بازگردانده و حماسه های پرشوری از استعداد و خلاقیت آفریده است (صحیح است) .

در پینجاه و شش سال پیش در شرایطی که آخرین تاروپود هستی کشور ما در حال گسستن بود سرداری فداکار با قیامی میهن پرستانه سرزمینی را که در چنگال بدبختی و پریشانی دست و پامیزد از سقوط ابدی نجات داد . اعلیحضرت رضاشاه کبیر که از نابسامانی مملکت رنج میبرد بایک کودتای آرام در سوم اسفند سال ۲۴۷۹ شاهنشاهی مسیر تاریخ را منحرف ساخت . (صحیح است) اوفرزند سرزمین مازندران و پرورش یافته جایگاه حماسه های میهنی و دلیری و مردانگی تاریخ قهرمانی ایران بود که در آغاز جوانی به جرگه سربازان بیبوست و در سایه هوش و درایت و لیاقت و شایستگی خود بمقام فرمانده ای

دیویزیون قزاق رسید و اکنون بانجام کودتای سوم اسفند سال ۲۴۷۹ شاهنشاهی به فرماندهی کل قوا ارتقاء یافته بود .

اعلیحضرت رضاشاه کبیر که در آن شرایط بحرانی خود را تنها فرد مسؤل احساس میکرد در قلب ایرانیان پاك نهاد آنچه آن مقام و موقعیتی کسب نمود که در حقیقت باید گفت به کعبه آمال مردم مبدل شده بود . او اعتماد مردم را جاب نمود و نخست بعنوان رئیس حکومت موقت و چندی بعد بآراء مجلس موسسان در ۲۱ آذر سال ۲۴۸۰ شاهنشاهی به پادشاهی برگزیده شد .

باین ترتیب میتوان گفت که راز کودتای سوم اسفند سال ۲۴۷۹ را باید در اصل قدرت رهبری و نفوذ شخصیت های ممتاز در دورانهای تاریک ملت جستجو کرد و این چنین شخصیتی در محیط اجتماعی ایران آنروز کسی جز رضاشاه کبیر نبود که خود از میان ملت برخاسته و نردبان ترقی و پیشرفت را بادرک همه سختی ها و تحمل رنج پیموده و اکنون بقدرت رسیده بود .

اعلیحضرت رضا شاه کبیر از همان روزهای نخستین زمام داری خود باین واقعیت آگاه بود که هیچ برنامه اصلاحی نمیتواند بمرحله اجراء درآید مگر اینکه نیروئی که آنرا قدرت ملی مینامیم تضمین استوار داشته باشد بدین سان بادست توانای آن سردار بزرگ شالوده ارتش نوین ایران بنیان گرفت و پشتوانه همه اصلاحات اقتصادی و اجتماعی عصر خود گردید . (صحیح است)

ارتش شاهنشاهی در سال ۲۴۸۱ تقویت یافت و در سال ۲۴۸۰ نیروی هوائی تشکیل شد و سپس باتصویب و اجراء قانون نظام وظیفه عمومی ، جوانان وطن بتدریج با فنون نظامی آشنا گردیده ، شیوه دفاع از سرزمین اجدادی خویش را فرا میگرفتند .

در سال ۲۴۸۸ شاهنشاهی نیروی دریائی تشکیل و انواع کشتی های جنگی خریداری گردید . بدنبال این تلاش ها فعالیت های پرثمر آغاز گردید هر روز طرحی نو در جهت تأمین رفاه و آسایش مادی ملت ایران بمرحله اجرا درمیآید .

دست خائنان و بیگانه پرستان از گریبان ملت کوتاه شد . دخالت های بیگانگان در امور داخلی مملکت متوقف گردید و باغیان و گردنکشان در سوراخهای خود خزیدند . مردمی که قرن ها از جهان اطراف خود غافل و بی خبر مانده ، کوچکترین اطلاعی از پیشرفت ها و ترقیات ملل عالم نداشتند . اینک بهمت والای سردار نامی ایران

بموازات اصلاح دادگستری ، تأسیس اداره ثبت اسناد و املاک بود که دارائی مردم را از تعدی و تجاوز زورگویان و متنفذین محلی حفظ میکرد .

در زمینه روابط اجتماعی افراد نیز قوانین مترقی و پیشرفته وضع گردید که از آن جمله میتوان به قوانین ازدواج - طلاق ، قانون مدنی ، قانون سبج احوال و صدور شناسنامه - قانون دادرسی و کیفر ارتش - قانون دفترهای اسناد رسمی - قانون انحصار وراثت و صدها قوانین پیشرفته دیگر که در تحقق هدفهای ملی موثر بوده اند اشاره نمود .

۳- اصلاحات اقتصادی و مالی :

الف - کوتاه کردن دست عناصر سودجو از خزانه کشور .

ب - جمع آوری و تمرکز درآمدهای ملی بمنظور پشتیبانی از طرح های عمران و آبادی .

پ - تأسیس بانک ملی ایران در سال ۲۴۸۷ شاهنشاهی و لغو امتیازات بانکهای خارجی و نشر اسکناس بوسیله آن بانکها .

ت - تأسیس مدارس عالی و دانشکده های مربوط به علوم اقتصادی و امور کشاورزی .

ث - استقلال حقوق گمرکی و اصلاحی تعرفه های گمرکی بر اساس حفظ فرآورده های داخلی و محصولات کشور .

ج - تنظیم بودجه و پیروی از اصول برنامه ریزی .

ع- پیشرفت های صنعتی

الف - احداث کارخانه های قند - حریربافی - تراورس سازی - سیمان - برق - سیلو - دخانیات - جنگ افزار سازی و کارخانه های دیگری که در تأمین نیازمندیهای جامعه موثر بوده اند .

ب - توسعه و اصلاح صنایع قدیم ، تشکیل نمایشگاه های مختلف از کالاهای ایران در تهران و شهرستانها .

پ - گسترش صنایع ساختمان سازی .

ت - کنکاش و حفاریات آثار باستانی

ث - ایجاد وسایل باسیم و بیسیم ، احداث سدهای مهم بر روی رودخانه ها مانند سد شاور در اهواز

(رودخانه شاور در آهو دشت خوزستان بفاصله ۳۳ کیلومتری اهواز جاری است) سد خیرآباد در اهواز - سد روانسر در کرمانشاه - سد شبانکاره در برازجان فارس .

ج - اقدام به تأسیس کارخانه ذوب آهن که متأسفانه بعلت شروع جنگ جهانی دوم عملی نشد .

نه تنها بدانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی راه یافته بلکه از سال ۲۴۸۷ شاهنشاهی به بعد بمنظور تکمیل معلومات خود در زمینه های مختلف علمی و فنی به کشورهای اروپائی و امریکائی اعزام پس از طی دوره های تحصیلی مختلف با به آوردهای با ارزش به میهن خود بازگشتند و بعنوان استاد و مربی به آموزش و پرورش جوانان کشور پرداختند و بدینسان یکی از مهمترین هدف های اعلیحضرت رضاشاه کبیر که گسترش دانش و فرهنگ بود بانیجه ای بسیار درخشان تحقق یافت . (صحیح است)

شاید بی مناسبت نباشد برای آگاهی نسل جوان کشور که اداره کننده فردای این سرزمین است فهرست این اصلاحات بیان شود که تا حقیقت درک گردد که محیط اجتماعی ایران در آغاز شاهنشاهی شکوهمند پهلوی چگونه بوده است و در طول ۱۶ سال سلطنت اعلیحضرت رضا شاه کبیر به چه مرزی از پیشرفت و ترقی رسیده است .

۱- اصلاحات اداری

باتصویب قانون استخدام کشوری در آذرماه سال ۲۴۸۱ شاهنشاهی نخستین گام در راه استحکام و شروع اصلاحات اداری برداشته شد .

الف - استقرار روش منظم در کار سازمانهای اداری و مؤسسات دولتی جهت رسیدگی به کارهای مردم وانجام وظایف مربوطه .

ب - وصول مالیاتها و ترمیم نابسامانی امور مالی و خزانه ای .

پ - اجراء قوانین و مقررات مصوبه کشوری در مناسبات مختلف اجتماعی .

ت- جلوگیری از ستم و زورگوئی مردم .

ث - تقسیم بندی استانی کشور و فراهم کردن زمینه اصلاحات اجتماعی و اقتصادی در بخش های مختلف .

ج - لغو امتیازات مأموران بیگانه و خاتمه دادن به کار مستشاران خارجی و از بین بردن نفوذ آنان در دستگاههای دولتی .

۲- اصلاحات قضائی

در اواخر سال ۲۴۸۰ مقررات کاپیتولاسیون ملنی و دادگستری قدیم منحل و در اردیبهشت سال ۲۴۸۶ شاهنشاهی دادگاههایی با کادر قضائی تحصیل کرده و آگاه به تحولات اجتماعی ایران تشکیل شد که هسته مرکزی سازمانهای بعدی قضائی ایران و حافظ حقوق سیاسی و اقتصادی و اجتماعی مردم گردید .

۵- پیشرفت آموزشی و فرهنگی :
تأسیس دانشگاه تهران و تأسیس دانشسراهای عالی و مقدماتی بمنظور تربیت آموزگار، تأسیس هنرستان صنعتی و آموزشگاههای حرفه‌ای و آموزشگاههای تخصصی کشاورزی و پست و تلگراف و دارائی و تأسیس و ساختمان دبستانها و دبیرستانها، دانشکده‌ها و موزه‌ها و مؤسسات فرهنگی و تأسیس سازمان های ورزشی و تربیت بدنی و تأسیس فرهنگستان ایران و پاک سازی از لغات خارجی، افزایش بودجه آموزشی و فرهنگی کشور و بالاخره ایجاد پرورشگاههای و بنگاههای حمایت مادران و نوزادان از جمله مواردی بودند در زمینه پیشرفت فرهنگ و آموزش.

۶- وسایل ارتباطی :

شاید لازم به تذکر باشد که بگوئیم در طول ۱۶۰ سال تاریخ قبل از شاهنشاهی پهلوی تنها دوهزار کیلومتر راههای بسیار ابتدائی و خارج از اصول و شیوه‌های مهندسی ساخته شده بود در حالیکه از سال ۱۳۸۴ تا ۲۰۰۰ فقط در ۱۶ سال سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر بیش از ۱۲۰۰۰ کیلومتر راه شوسه اتومبیل رو ساخته شده که شامل ۱۶ شاهراه بزرگ ۱۰ راه فرعی بین شهرستانها بوده است.

از نظر کشتیرانی و احداث بندر که از آنجمله بندر شاهپور و خرمشهر در جنوب و بندر پهلوی و بندر شاه را در شمال میتوان نام برد که بامر ترابری زمینی و دریائی کمک شایانی نمود.

توسعه شبکه‌های پستی و برقراری روشهای جدید در مخابره پیامهای تلگرافی و ایجاد تلفن در سراسر کشور و دائرنمودن پست هوائی سرانجام احداث وسایل انتشار دسته جمعی مانند فرستنده‌های رادیویی از سایر اقداماتی است که در زمینه وسایل ارتباط جمعی در این دوران درخشان بوده است.

ساختمان راه آهن سراسری ایران که بهمت والای اعلیحضرت رضاشاه کبیر در سال ۱۳۹۳ شروع و در سال ۱۳۹۷ خاتمه یافت به طول ۱۳۹۴ کیلومتر با کلیه تأسیسات و تشکیلات مربوطه یکی از عظیمترین طرحهای عمرانی است که در رونق اقتصادی کشور نقش بسیار ارزنده و حساس داشته است.

۷- در آخرین قسمت اصلاحات اجتماعی است که

از آنجمله میتوان به اقدامات زیر اشاره کرد:

الف - بزرگداشت سنن ملی و احترام به دانشمندان و نویسندگان - شعراء
ب - لغو عناوین و الغاب، تغییر لباسهای نامتناسب

برقراری بیمه‌های اجتماعی در زمینه‌های بهداشت و درمان و بالاخره آزادی زنان و برداشتن حجاب و شرکت دادن بانوان در فعالیتهای اجتماعی. اینک اجرای اصل پنجم انقلاب حیات بخش شاه و ملت در عصر شکوهمند سلطنت اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی شاهنشاه آریامهر پهلوی دوم از یک سو به مشروطیت و دموکراسی پارلمانی ایران مفهوم واقعی بخشید و از سوی دیگر نیروی عظیمی از جمعیت کشور را رهاساخت و در اختیار هدفهای بزرگ انقلاب قرارداد.

از آن تاریخ تا کنون زن ایرانی هر روز در عرصه اجتماع ایران به پیروزی تازه‌ای نائل شده است زنان ایرانی که در گشایش حوادث سیاسی و تحولات اقتصادی و اجتماعی مملکت بخصوص پس از استقرار مشروطیت، بارها لیاقت و شایستگی خویش را در زمینه‌های مختلف به اثبات رسانده بودند موانعی را که در سر راهشان وجود داشت یکایک از میان برداشتند.

آنها نه تنها در انتخابات شرکت کردند بلکه توانستند در اولین انتخاباتی که بر اساس قانون جدید انجام یافت نماینده از میان خود به پارلمان بفرستند.

مشاغل مختلف اجتماعی که تا قبل از انقلاب انحصاراً در اختیار مردان قرار داشت یکی پس از دیگری عرصه آزمایش استعدادهای زن ایرانی قرار گرفت از کدخدائی، بخشداری، فرمانداری تا نمایندگی مجلس، سناتوری معاونت وزارتخانه، وزارت و هرگونه خدمتی از رانندگی تاکسی و اداره پمپ بنزین تا انجام وظایف پلیسی و سپاهی و استادی دانشگاه لیاقت و کاردانی بسیار توسط آنان که تا قبل از انقلاب در ردیف دیوانه و محجور قلمداد میشدند با شایستگی بسیار ارائه گردید و بزودی حسن قبول یافت.

براستی باید اذعان کرد که اصل پنجم انقلاب به تنهایی نیروی انسانی ملی را دوبرابر کرد و انصاف باید داد که هیچ نوع سرمایه‌گذاری دیگر هر اندازه عظیم و پردامنه، توانایی ایجاد چنین نیروی مضاعفی را نمیتوانست داشته باشد.

جناب رئیس، حضار محترم، ای نمایندگان شریف و منتخب ملت ایران، ملت نجیب ایران سال ۲۰۳۰ شاهنشاهی را برای ابراز حق شناسی و سپاس از پیروزیهای عظیمی که در طی نیم قرن تحت فرماندهی دوشاهنشاه بزرگ بدست آورده است. از صمیم قلب جشن میگیرد و با برخورداری از رفاه و آسایش و اقتدار آرامشی که فرمانده

توانای ما شاهنشاه آریامهر بما ارزانی فرموده‌اند به گذشته خود میانید شد و قدرت و عظمت کنونی خویش را در دوران رستاخیز در سیمیا بدو آینه درخشان تر خویش را مجسم میسازد تجدید خاطرها و پیروزیها و دست‌آوردهای این دوره از تاریخ و وطنمان نه تنها قلب هرایرانی را گرمی می‌بخشد بلکه همه مردم ایران زمین را به توان و تلاش روزافزون تری فرامیخواند که در عصر پرشکوه رستاخیز با همبستگی کامل در تحکیم ملی و بازشناسی ارزشهای تاریخی و فرهنگی و معنوی خویش قدم های استوارتر و بلندی به پیش بردارند و راه وصول به تمدن بزرگ خویش را هموارتر سازند.

امروز دانشگاههای ایران، زنان و مردان آینده ایران را میسازد. امروز سدهای عظیم، زندگی را بدشت‌های گسترده ایران ارمغان میدهد. امروز کارخانه‌های ایران پررونق، در تلاش، بی‌وقفه، خود آهنگ دلپذیر رشد و پیشرفت را حکایت گراست. افتخار بر توای سرباز ایرانی درود بر توای بنیانگذار ایران نوین و سپاس همه فرزندان، همه زنان و همه مردان این خاک بر تو شاهنشاه بزرگ ایران پاسدار شرافت و عظمت ایران - سپاس. متشکرم (احسنت).

رئیس - آقای سالار جاف بفرمائید. سالار جاف - با کسب اجازه از ریاست عظمی و همکاران گرامی پیش از هر چیز درود فراوان ملت ایران به روان پاک رضاشاه بزرگ بانی ایران نو، پس فردا سوم اسفند ملت ایران از سردار نامی و رادمرد تاریخ خود تجلیل و حق شناسی مینماید. (صحیح است) سوم اسفند سال جاری مصادف با پنجاه سال سلطنت دودمان افتخار آفرین پهلوی است، ملت ایران به میمنت این روز و به پاس قدردانی از خاندان معظم پهلوی، مراتب سپاس بیکران خود را به پیشگاه مبارک شاهنشاه ایران زمین فرزند یرومند رضاشاه بزرگ تقدیم میدارد، شاهنشاهی که زندگی خود را وقف رفاه و تعالی کشور و ملت نموده و در سایه اندیشه‌های مترقیانه او، کشور ما که روزگاری آماج ناخوت و تازیگانه بود، امروزه یکی از قدرتمندترین و وزنه‌عظیمی در سیاست جهان درآمده است. (صحیح است) جناب آقای رئیس، همکاران گرامی:

بارها از پشت این تریبون در مورد آسایش استادان دانشگاه و تأمین زندگی مرفه آنان و ضرورت مبرم فراهم

توانای ما شاهنشاه آریامهر بما ارزانی فرموده‌اند به گذشته خود میانید شد و قدرت و عظمت کنونی خویش را در دوران رستاخیز در سیمیا بدو آینه درخشان تر خویش را مجسم میسازد تجدید خاطرها و پیروزیها و دست‌آوردهای این دوره از تاریخ و وطنمان نه تنها قلب هرایرانی را گرمی می‌بخشد بلکه همه مردم ایران زمین را به توان و تلاش روزافزون تری فرامیخواند که در عصر پرشکوه رستاخیز با همبستگی کامل در تحکیم ملی و بازشناسی ارزشهای تاریخی و فرهنگی و معنوی خویش قدم های استوارتر و بلندی به پیش بردارند و راه وصول به تمدن بزرگ خویش را هموارتر سازند.

امروز دانشگاههای ایران، زنان و مردان آینده ایران را میسازد. امروز سدهای عظیم، زندگی را بدشت‌های گسترده ایران ارمغان میدهد. امروز کارخانه‌های ایران پررونق، در تلاش، بی‌وقفه، خود آهنگ دلپذیر رشد و پیشرفت را حکایت گراست. افتخار بر توای سرباز ایرانی درود بر توای بنیانگذار ایران نوین و سپاس همه فرزندان، همه زنان و همه مردان این خاک بر تو شاهنشاه بزرگ ایران پاسدار شرافت و عظمت ایران - سپاس. متشکرم (احسنت).

رئیس - آقای سالار جاف بفرمائید. سالار جاف - با کسب اجازه از ریاست عظمی و همکاران گرامی پیش از هر چیز درود فراوان ملت ایران به روان پاک رضاشاه بزرگ بانی ایران نو، پس فردا سوم اسفند ملت ایران از سردار نامی و رادمرد تاریخ خود تجلیل و حق شناسی مینماید. (صحیح است) سوم اسفند سال جاری مصادف با پنجاه سال سلطنت دودمان افتخار آفرین پهلوی است، ملت ایران به میمنت این روز و به پاس قدردانی از خاندان معظم پهلوی، مراتب سپاس بیکران خود را به پیشگاه مبارک شاهنشاه ایران زمین فرزند یرومند رضاشاه بزرگ تقدیم میدارد، شاهنشاهی که زندگی خود را وقف رفاه و تعالی کشور و ملت نموده و در سایه اندیشه‌های مترقیانه او، کشور ما که روزگاری آماج ناخوت و تازیگانه بود، امروزه یکی از قدرتمندترین و وزنه‌عظیمی در سیاست جهان درآمده است. (صحیح است) جناب آقای رئیس، همکاران گرامی:

بارها از پشت این تریبون در مورد آسایش استادان دانشگاه و تأمین زندگی مرفه آنان و ضرورت مبرم فراهم

بیش از پیش در آن سامان رواج داده اند.

جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند - حاصل انزجار ۷۰ نفر معلم، آموزگار و دبیر حوزه انتخابیه خود، از دستگاه اداری آموزش و پرورش پایه میباشم که متأسفانه تبعیضات ناحق و اشکال تراشی نابجا و فساد اظهر من الشمس این دستگاه نسبت به این گروه شریف، زحمتکش و فعال، باعث دلسردی و فاصله گرفتن آنان از انجام وظیفه مقدس خود یعنی تدریس شده است.

بنام نماینده ملت، از جناب آقای وزیر آموزش و پرورش مجدانه و مصرانه میخواهم که بازرسان محرمانه که احتیاجی به لطف و عنایت مدیر کل استان و رئیس آموزش و پرورش محل نداشته باشند و گزارش خود را از درون معلم به جناب آقای وزیر منعکس نمایند، ارسال دارند آنوقت معلوم خواهد شد، بنده درد دل یک گروه شریف را صادقانه در مساحت مقدس مجلس شورای ملی مطرح نموده ام.

مطلب آخر - در جلسه ای که نمایندگان استان کرمانشاهان با حضور معاون اجرائی و معاون پارلمانی وزارت کشاورزی و منابع طبیعی داشتیم، استنباط نمودیم که وزارت کشاورزی نسبت به این استان توجه خاص مبذول داشته و علاوه بر اینکه استان را بعنوان قطب کشاورزی شناخته، طرح ۳ هزار هکتاری عمران ماهیهدشت و پل ذهاب را در دست اقدام و مانند همه کارهای خوب وزارت کشاورزی مردم غیور و وطن پرست کرمانشاهان را مورد عنایت قرار داده است. همچنین طرح کارخانه قند در بخش روانسر شهرستان پایه نیز بتصویب وزیر محترم کشاورزی رسیده، وظیفه دارم از طرف مردم آن سامان از جناب آقای روحانی و همکاران دلسوز صمیمانه سپاسگزاری نمایم. در پایان سخنانم و با عرض تشکر از ریاست عظمی و همکاران گرامی می گویم جاوید شاهنشاه پاینده ایران، سرافراز حزب رستاخیز ملت ایران (احسن) بقیه وقت را به آقای حیدری میدهم.

رئیس - آقای حیدری بفرمائید.

جعفر حیدری - باتشکر و سپاسگزاری از جناب آقای سالار جاف نماینده محترم که چند دقیقه وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند قبلاً روز مقدس و تاریخی و نجات بخش سوم اسفند ماه ۱۲۹۹ را از طرف خود و مردم شاهدوست و میهن پرست شهرستان مهاباد همشهریان عزیزم و عموم ملت شریف ایران ربه پیشگاه مبارک اعلی حضرت همایون شاهنشاه آریامهر شادباش و تبریک عرض میکنم به روان پاک سردار بزرگ تاریخ ایران و منجی تاریخی ملت

و بنیانگذار ایران نوین درود میفرستم. (احسن)

بطوریکه همکاران عزیزم استحضار دارند بارها از پشت این تریبون و مکان مقدس مطالبی در خصوص نیازهای فوری و ضروری شهرستان مهاباد حوزه انتخابیه ام بعرض رسانده و توجه اولیای دولت را باین نیازها جلب نموده ام از دولت خدمتگذار و شاهدوست و میهن پرست هویدا انتظار دارم نسبت بانجام تقاضاها و نیازهای حق این شهرستان مرزی توجه خاصی مبذول و حق الویت بخواسته های این شهرستان بدهند و اینکه چند نکته است که استدعا میکنم جناب آقای هویدا نخست وزیر محترم دستور جدی برای انجام آنها و دیگر مطالب معروضه قبلی صادر فرمایند.

۱ - کانال هدایت سیل و یا سیل بند برای شهر مهاباد.

اگر همکاران محترم من شهر مهاباد را از نزدیک دیده باشند ملاحظه فرموده اند این شهر شیب تندی از جنوب بشمال دارد (برعکس تهران) بارها برای ایجاد این کانال که برآستی جنبه حیاتی دارد عرایضی شده اگر چه خوشبختانه مطالعاتی در این مورد بعمل آمده که البته کافی نیست و باید اقدام جدی و فوری بعمل آید زیرا بزودی بر فها ذوب و فصل بارندگی شروع میشود و بار دیگر شهر مهاباد در خطر جدی قرار میگیرد توجه خاص دولت را جلب مینماید جناب آقای دکتر طباطبائی معاون محترم پارلمانی وزارت امور اقتصادی و دارائی و دیگر همکاران محترم که از مهاباد بازدید فرموده اند صدق عرایض بنده را تصدیق میکنند.

۲ - موضوع دیگر نقشه جامع شهر مهاباد است که برآستی وجود این نقشه و صحبت های که در اطراف آن میشود باعث نگرانی شده و بطوریکه استحضار دارند دوستان عزیز می که مهاباد را دیده اند میدانند شهر مهاباد را کوه های بلندی از هر طرف محاصره نموده و میتوانم بگویم اصولاً این شهر فاقد زمین است تا چه رسد بمحدوده و غیر محدود و یا فضای سبز در این شهر یک اطاق برای مردم و ساکنان آن در حکم کیمیا است گرچه در ملاقاتی که با جناب آقای جابر انصاری وزیر محترم مسکن و شهرسازی داشتم مسؤلان شهر سازی نیز حضور داشتند قرار شد در کمیسیونی این مسائل با توضیحات بنده روشن گردد گرچه در این کمیسیون توضیحاتی داده شد و آقای دکتر محکمی قول دادند نظرات اینجانب مورد بررسی قرار گیرد معذالک هنوز این نگرانی باقی است خواهش دارم جناب آقای وزیر مسکن و شهرسازی دستوراتی در

این مورد صادر نمایند و نظرایتجناب را مورد بررسی دقیق قرار دهد زیرا خواسته مردم است.

مسئله سوم موضوع کشاورزان و خرده مالکان زیر سد شاهپور اول مهاباد است در این سرزمین بیست و دوهزار هکتاری عده زیادی کشاورزان و خرده مالکان زندگی میکنند که سه هزار هکتار زمین در اختیار دارند و در شرایط سختی از نظر زندگی مادی بسر میبرند و دوسال است زمینهای آنها در اختیار چهار شرکت سهامی زراعی است که روی آن کار میکنند و متأسفانه برای این کشاورزان بی بهره مانده است گرچه کمیسیونهای متعددی برای تعیین تکلیف این عده تشکیل گردیده و هم اکنون نیز بدستور جناب آقای مهندس روحانی و زیر محترم کشاورزی و منابع طبیعی مأمورینی مشغول تعیین تکلیف این عده میباشند و مخصوصاً از دولت خدمتگزار هویدا استدعا دارم دستور دهند هر چه زود تر بسرگردانی و بلا تکلیفی این عده که برآستی در نهایت عسرت و ناراحتی بسر میبرند خاتمه داده شود زیرا در دوران درخشان آریامهری و عصر تمدن بزرگ و رستاخیزی سزاوار نیست که حتی یک فرد ایرانی ناراحت باشد و در بلا تکلیفی و عسرت و تنگدستی بسر برد (احسن).

رئیس - آقای دکتر فرزاد امیری بفرمائید.

دکتر فرزاد امیری - بنام خداوند جان و خرد

و بنام نامی شاهنشاه آریامهر، جناب آقای رئیس همکاران محترم خانمها آقایان، در روزی چون پس فردا سوم اسفندماه بار دیگر تاریخ ایران ورق میخورد و برگی دیگر بر آن افزوده میگردد تاریخی که در لابلای صفحاتش بسیاری حوادث را نهفته و بسیاری از نشیب و فرازها را ثبت کرده و بسی دوره ها و دورانها را بیاد میآورد ولی هرگز به پایان نرسیده و برگ آخرین درآتهای آن مستقر نشده است زیرا بدنبال هرنشیبی بهمت یکی از راد بر دانش و باجانبازی یکی از دلاورانش و باحمیت یکی از فرزندان شجاعش و بانوغ یکی از نوابغش بار دیگر دوران مجد و عظمت و شایستگی و بایستگی این سرزمین کهنسال شروع میگردد. سوم اسفند ماه هم نقطه پایانی برنشیب و نقطه آغازی بر فراز حیات این کشور کهنسال و زندگانی مردم این کهن دیار بود و برگی بر اوراق تاریخش افزوده گشت برگی زرین و طلائی زیرا طلایه سپاه عزم و اراده سردی وطن پرست، سلحشور، مصمم و خادم باین سرزمین در پهنه کارزار نابسامانها، لجام گسیختگیها و از هم

پاشیدگیها هویدا گشت. مملکتی که شیرازه نظام آن از هم گسسته و همچون گوشت گوسفند قربانی هرپاره آن در لوای معاهده ای از آن کشوری میشد و امتیاز استفاده هر قسمتی از ثروت آن در آزاء ثمنی بخش در اختیار هر کس که از راه میرسید قرار میگرفت، سند رقیبت بندگی و بردگی ملت ایران در مقابل دریافت تضمین چند صباحی دیگر حکومت بر مردمی مفلوک معاوضه میگشت و در هر گوشه مملکت هر کسی متأثر از سیاستی خاص کوس لمن الملکی میزد. بنا بر گفته ظریفی نکته سنج راستی اوضاع ایران هم تماشائی است زیرا هر طرف کوس ان الحق میزند عالیجناب! (احسن) اکثریت قریب باتفاق ملت ایران از این اوضاع رنج میبردند و دم بر نمیآوردند چون نقطه اتکائی نمیدیدند اما عده قلیل این الوقت که بخاطر حفظ منافعیشان همچون بت عیار هر لحظه برنگی در میآمدند و برای قربت سیاستهای حاکم آن روز و باصطلاح خودشان اربابان زمان که رتق و فتق امور مملکت ما در محضر مهر ظهورشان عملی بود در گرو گذاشتن مملکت نزد حاکمین این سیاستها سابقه داشتند. نقطه پایان بدین اعمال و نقطه آغاز براعتلای مملکت، بر سرافرازی ملت و بر تأمین شرافت خاص ایرانی چه ها دیدند و چه ها کشیدند پدران ما که در آن ایام میزیستند و چه ها دیدیم و چه ها می بینیم ما که خوشبختانه در این زمان طلائی زندگی میکنیم (احسن).

مردم وطن پرست مردمیکه ناظر بدان صحنه ها بودند مردمیکه تاب تحملشان پایان رسیده بود مردمیکه بکانونی از باروت بدل گشته بودند - در پی رهبری پر توان بودند چون دیدند آنرا که در آرزویش بودند جان بر کف بزی درفش برافراشته اش گرد آمدند زیرا از جان گذشته ای این درفش را بدوش میکشید (صحیح است) و حامل پرچی بود که در بر رنگهای سه گانه اش نام مقدس ایران نقش بسته بود و نامیکه از زبان تک تک سلولهای بدن حامل این پرچم شنیده میشد نام ایران بود (صحیح است - احسن) و هر آنچه که بر مخیله این پرچمدار میگذاشت نیز کلمه ایران بود (صحیح است) دیدیم برخرابه هاییکه وارث آن بود کاخ مجد و عظمت وفر و شکوه و بزرگی ایران را بنانهاد. در زمانی بس اندک راهی بس دراز را طی کرد مدت زمانیکه مجدانه در راه آبادانی مملکت کوشید رقمی کمتر در حدود ۱/۶ قرن بود ولی به یقین قرنهای این ملک را جهش وار به پیش برد و آنچه آن

درخشان عمل کرد که چشم همگان خیره ماند الحق لقب کبارت زینده نام اوبت (صحیح است) اما این جهش و درخشش آنان را که دست تاراجشان از خون گسترده آنزمان ایران کوتاه گشته و دوران یکه تازی بلا منازعشان پایان پذیرفته بود نگران ساخته و در فکر چاره شدند و تنها راه هم برداشتن پرچمدار این همه سواهب بود آنان ایران را از او گرفتند اما هرگز نتوانستند وطن پرستیش را بگیرند (صحیح است) دیدیم در آخرین لحظات هم از اندیشیدن بایران غافل نبودند بعنوان یادی از ایران مثنی خاک وطن را بهمراه خود بردند تا در دیار غربت هم دور از ایران نباشند روانش شاد (حجتی - بزرگترین درس وطن پرستی برای همیشه بملت ایران داده شد) برآستی که بزرگترین درس وطن پرستی را بملت ایران داد آنان می پنداشتند که با رفتن آن رادمرد باز هم قادرند قافله سالار کاروان خود کامگی باشند و دوران گذشته شان را در این سرزمین تجدید نمایند ولی غافل از اینکه گوهر درخشانی در مکتب سیاسی آن ابرمرد تاریخ پرورش یافته که پس از او در آسمان این مملکت چنان درخششی خواهند داشت که افتخارات پدر را صدچندان کرده ملک و ملت را چنان رهبری خواهند فرمود که دنیا در مقابل اراده شان سر تعظیم فرود آورده و چون بحث در این مقال در وقت کم نگنجد برای اینکه بتوان از عهده ادای حق مطلب آنچنانکه درخورشان این رهبران دیشمند و این دوران پر مجد و عظمت است برآیم بوقتی دیگر موقوف مینمایم و فقط میگویم خدایا بایرانیان یار باد شهنشاه ما را نگهدار باد (احسنت) در پایان به تشریح پاره ای از نیازمندیهای حوزه انتخابیه ام در ساحت مقدس مجلس شورای ملی میپردازم.

۱- تأمین آب آشامیدنی وزراعی شهرستان بافت

الف - تسریع در ایجاد سد مخزنی در مرکز شهرستان که هم آب آشامیدنی شهر را که در آینده بمیزان قابل توجهی افزایش مییابد جواگو خواهد بود و هم آب کشاورزی را در محدوده قابل توجهی تأمین مینماید

ب - چون درآمد مردم این شهرستان انحصاراً از دو ممرکه یکی کشاورزی است تأمین میگردد کشاورزی هم نیاز باب دارد و فعلاً آب مورد نیاز از طریق سنتی تأمین میگردد که تکافو نمیکند پیشنهاد میشود بهر طریق صلاح هست بکشاورزان کمک شود تا بتوان از طریق صنعتی آب مورد نیاز را تأمین نمایند که مسلماً این کمک را باز پرداخت خواهند کرد.

۲- چون اغلب کارهای کشاورزی بازهم از طریق سنتی انجام میشود پیشنهاد میشود وسائل مکانیکی از قبیل تراکتور بذر پاش کمباین و سایر لوازم در اختیار کشاورزان قرار گیرد که با توجه به کمبود نیروی انسانی که هر روز از بخش کشاورزی جذب بخش صنعت میشود قادر باشند بکشت و زرع خود ادامه داده بازهم برای باز پرداخت وجه این وسائل بطریق مقتضی عمل گردد.

۳- همانطور که اشاره شد امرار معاش اهالی این شهرستان از دو طریق است یکی کشاورزی و دیگری دامداری که پرورش دام نیز بطریق سنتی و در سطحی خیلی پائین عملی میشود اگر راهنمایی و کمک گردد که راه پرورش بهتری انتخاب نمایند مسلماً در افزایش سطح درآمد و بالتبع در ارتقاء سطح زندگی شان مؤثر واقع میشود گویا اینکه اکنون نیز از طریق طرح کمک به عشایر که با سر علیا حضرت شهبانوی گرامی ابداع شده کمک شایانی باین گروه میشود اگر افزوده گردد مسلماً بهتر است.

۴- از نظر بهداشت مردم در مضیقه اند اگر طرح شبکه ای که از طریق وزارت بهداشتی و بهزیستی اکنون بطور آزمایشی در یکی دو منطقه نزدیک تهران عملی میشود و در نظر است که توسعه یابد پیشنهاد میکنم چونکه در این شهرستان هم که با مرکز فاصله زیادی دارد پیاده گردد که هم مردم این سرزمین بهره ور شوند و هم آزمایشی در منطقه دور افتاده بعمل آید.

وضع مردم از نظر بیمه چندان خوب نیست مردم انتظار دارند اکنون که اختیارات منطقه ای شده بدین معضل هم سر و سامانی داده شود.

۶- امر مسکن در این شهرستان مشکلاتی را ایجاد کرده بخصوص برای کارمندانیکه وارد بر این شهرستانند که مشکیشان لاینحل است باید بعرض برسانم فقط در مرکز این شهرستان ۱۳ باب خانه سازمانی وجود دارد که در مقابل تنها رقم هزار نفری کارمندان آموزش و پرورش بسی ناچیز است در صورتیکه کارمندان سایر ادارات و مؤسسات هم بدان افزوده میشود تقاضا دارم در این مورد بذل توجه فرمایند.

۷- با استقبال شدیدی که مردم دارند و تلاشی که مسئولین امر میکنند خوشبختانه وضع آموزش و پرورش در این شهرستان با سرعت بسیار خوبی رو بتزاید است ولی کادر فعلی و ساختمانهای موجود جواگوی نیاز فعلی آموزش و پرورش نیست تا چه رسد بان ازدیاد تقاضا

میشود برای این دورکن اساسی چاره ای بشود برای تأمین کادر پیشنهاد میکنم که دانشسراهای مقدماتی و عشایری تأسیس شود.

۸- وضع راهها در این شهرستان بدو قسمت تقسیم میشود یکی راههای اصلی و دیگری راههای روستائی که در خصوص راههای اصلی محورهاییکه نیاز عبور این شهرستان را مرتفع میکنند از طریق وزارت راه و ترابری در نظر گرفته شده و مشغول مطالعه اند یا در حال ساختمان فقط استدعای من در اینست که در انجام آن تسریع گردد ولی راههای روستائی که مشکل بزرگ این منطقه اند چون تحت عنوان روستائی ساخته میشوند اولاً بودجه ای قلیل دارند که تکافو نمیکند ثانیاً پس از ساختن از نظر نگهداری در مضیقه اند که همانطور که در اجلاس کرمان در محل استانداری در حضور جناب وزیر راه و ترابری مطرح کردم اگر تحت عنوان راه فرعی ساخته شوند آنوقت واحد راهداری وزارت راه میتواند مأمور نگهداری شود و اداره راه بافت که محورهای متعددی که بحث شد نگاهداری مینماید این محورهای کوچک را نیز که هزینه چندان هم ندارد زیر پوشش قرار خواهد داد.

۹- از نظر بهداشتی اکثریت مردم این شهرستان در مضیقه اند بودجه عمران ناحیه هم که برای این قبیل مصارف اختصاص داده شده چندان نیست که جوابگوی این همه نیاز باشد اهالی انتظار دارند در این مورد چاره اندیشی شود.

۱۰- از نظر تقسیمات کشوری تمامی این شهرستان وسیع (غیر از مرکز شهرستان) تحت نام بخش حومه نگهداری میشود که با توجه به بعد مسافتات خود مشکلی بزرگ است در حالیکه چند نقطه این شهرستان استعداد تبدیل شدن به بخش را دارند که پیشنهاد میشود بخشهای رابر گوهر - خبرودشت آب - و ازروئیه تشکیل شود.

۱۱- تهیه نقشه شهر بافت.

چند دقیقه از وقتم را که باقی مانده به دوست عزیزم جناب آقای عالمی تقدیم میکنم (احسنت).

رئیس - آقای عالمی بفرمائید.

عالمی - جناب رئیس، همکاران گرامی، دو هفته قبل کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بنا بدعوت وزارت امور اقتصادی و دارائی از برنامه های عمرانی و فعالیت های اقتصادی در استان خوزستان بازدید بعمل آوردند در این دیدار گمرک خرمشهر و بندر شاهپور، تأسیسات بنادر

خرمشهر و شاهپور و همچنین از تأسیسات نفتی آبادان و خارک و پتروشیمی آبادان و بندر شاهپور و مجتمع فولاد و کارخانه نورد اهواز مورد بازدید اعضای کمیسیون قرار گرفت.

اجازه میخواهم که شرح مختصری درباره هر یک از فعالیت های بازدید شده باستحضار نمایندگان محترم برسانم گمرک: در صورتیکه تاریخچه گمرک ایران را مرور کنیم ملاحظه میشود که در عصر قاجار درآمد گمرکی ایران در گرو قروض بی حساب و کتاب سران کشور بود قوانین گمرکی حاکی از عدم استقلال اقتصادی و گمرکی ایران بود گرچه در اواخر عصر قاجار رسم اجاره داری تاحدی موقوف شد ولی این امر نمی توانست چاره تمامی مشکلات و مسائل گمرکی کشور باشد. مضافاً اینکه اختناق اقتصادی از طریق دو کشور زورگو که این مملکت را مستعمره خود میدانستند هر روز بیشتر و بیشتر میشد تا خدای ایران برای نجات کشور ابرمردی را مأمور کرد که باردیگر منجی ایران باشد و از سقوط همیشگی کشور جلوگیری کند کشوری را که چه از لحاظ سیاسی و چه از لحاظ اقتصادی در آخرین پرتگاه سقوط بود نجات دهد، کشوری که مردمش در گر سنگی و بینوائی میسوختند در حالی که ثروتهای هنگفتی در زیر پا داشتند، کشوری که سرانش جز بخود و مطامع بیگانگان بچیزی نمی اندیشیدند. رضاشاه کبیر با اولین فرمانش لغو کاپیتولاسیون یعنی لغو تمام امتیازات سیاسی و اقتصادی بیگانگان در کشور ما را بدنبال داشت.

گمرک ایران بعد از سالهای انحطاط از یمن برکت این سردار دلیر و بنیانگذار ایران نو جائی تازه گرفت در حقیقت میتوان گفت که روز اعلام لغو کاپیتولاسیون گمرک ایران بر اساس روال جدید پایه گذاری شد. از مسائل مهمی که در آن زمان بنفع بعضی از ممالک مانند همسایه شمالی و کشور انگلستان بود با توجه به رعایت مسئله مربوط به کشورهای کامله الوداد آنان و اتباع آنان و کالای وارده از کشورهایشان از تعرفه خاصی که کاملاً و تماماً بضرر و زیان کشور بود استفاده مینمودند و اولین تعرفه گمرکی با در نظر گرفتن منافع دو کشور مذکور بر اساس ۵۰٪ ارزش کالا تصویب میشود این تعرفه نیز با توجه بمطامع دو کشور مورد بحث نمی توانست بطور واقعی اجرا شود جز اجرای نظریات دو مملکت روس و انگلیس نفع دیگری بحال کشور نداشت. بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند تعرفه گمرکی پشتیبان و حامی مصنوعات داخلی و

تولیدات کارخانه‌ها برای رقابت با کارخانه‌های مشابه در خارج و همچنین فرآورده‌های کشاورزی، دامی و منابع طبیعی و کانی سلکت بوده و بطور کلی میتوان گفت تعرفه گمرکی حافظ منافع و بهره‌های اقتصادی و عامل افزایش ثروت ملی و رونق بازار داد و ستد و بازرگانی است. لذا اولین تعرفه بنا بر فرمان سردار بزرگ در سال ۲۴۸۷ شاهنشاهی همزمان بالغو کاپیتولاسیون تدوین یافت و سپس در ۲۴۹۰ تا ۲۵۱۴ شاهنشاهی مورد تجدید نظر قرار گرفت و همچنین در سال ۲۵۱۷ شاهنشاهی قانون جدیدی برای تعرفه گمرکی و جدول منضم بان مطابق با تعرفه بین‌المللی ژنو به تصویب و توشیح رسید. گمرک ایران اینک مدرن و باسربلندی روش جدید و کادر تعلیم یافته، بصورت سازمانی نمونه به انجام وظایف خود مشغول میباشد بطوریکه درده ماهه سال جاری درآمد گمرک به حدود ۱۱۴ میلیارد ریال رسیده که این رقم نسبت به سال قبل حدود ۳۰٪ افزایش داشته و هزینه گمرک در سال ۲۵۴۴ معادل ۴٪ وصولی بوده و نسبت هزینه در سال جاری حدود ۲٪ وصولی میباشد بررسی این ارقام نمایانگر کارآئی و مدیریت صحیح گمرک میباشد و گمرک ایران از سازمانهای اولیه‌ای میباشد که در اجرای فرمان عدم گمرک پیشگام بوده است.

اداره کل بنادر و کشتیرانی خرمشهر و بندر شاهپور، اولین اسکله تجارتي در سال ۲۴۹۸ شاهنشاهی و در زمان سلطنت رضاشاه کبیر آغاز کار نمود اینک بندر خرمشهر دارای ۹ اسکله تجارتي بطول ۱۳۵۰ متر و یک اسکله چوبی میباشد ضمناً ۴ اسکله بطول ۷۲۰ متر در دست ساختمان است در طی سالهای اخیر که کشور عزیزمان تحت رهبری خردمندان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر به موفقیت‌های چشمگیری در تمام زمینه‌ها بویژه از نظر اقتصادی نایل گردیده است افزایش حجم مبادلات بازرگانی مخصوصاً واردات سرمایه‌ای و زیربنائی کشور بنادر ایران از جمله بندر خرمشهر را با مشکل انتظارنویت کشتیها و افزایش سود شارژ مواجه ساخت و در نتیجه مسئولین امر با ایجاد طرحهای ضربتی و استفاده از امکانات موجود بندری طوری عمل نمودند که در حال حاضر کشتی درنویت انتظار نمی‌باشد باید باستحضار برسانم ظرفیت بندر خرمشهر براساس استاندارد بین‌المللی یک میلیون و پانصد هزار تن در سال برای کالاهای عمومی میباشد تخلیه بار در برنامه سال ۲۵۳۴ شاهنشاهی بالغ بر دو میلیون و پانصد هزار تن و در برنامه مشابه سال جاری سه میلیون و

ششصد و نود هزار تن بوده و در نتیجه افزایش بالغ بر یک میلیون یکصد و بیست چهار هزار تن داشته که علاوه بر استفاده از اسکله مذکور برای سرعت در تخلیه کشتی از طریق دویه کاری روزازین هشتاد هزار تن کالای تخلیه شده است.

بندر شاهپور دارای ۸ اسکله تجارتي و یک اسکله تعمیراتی و یک اسکله مخصوص صدور سنگ و همچنین یک اسکله برای بستن دویه جمعاً بطول ۱۱۲۶ متر و ۱۴ پست اسکله در دست ساختمان میباشد.

امروزه بندر شاهپور و بندر خرمشهر مجهز بکلیه تأسیسات مدرن بندری میباشد.

تأسیسات نفتی در آبادان و خارک.

پالایشگاه آبادان که در سال ۲۴۷۰ با پالایش‌روانه دوهزار و پانصد بشکه در روز آغاز بکار نموده بتدریج توسعه یافت تا میزان تولید فرآورده‌های آن برای تأمین مصارف داخلی و خارجی بمرز کنونی ۴۸۰۰۰ بشکه در روز رسید. بعلاوه پیشرفته‌ها و گسترشهای همه‌جانبه اقتصادی و اجتماعی کشور و در نتیجه نیاز روز افزون به فرآورده‌های نفتی طرح جامعی برای این پالایشگاه تهیه که از اوایل سال ۲۵۳۳ بموقع اجرا گذارده شده است که در نیمه اول سال آینده با تمام خواهد رسید ظرفیت نفت تصفیه خام در این پالایشگاه به ششصد هزار بشکه در روز افزایش می‌یابد و با تمام این پالایشگاه آبادان را کماکان بصورت بزرگترین پالایشگاه صادراتی نفت در جهان درخواهد آمد.

تولیدات پالایشگاه آبادان حدود صد نوع فرآورده مختلف میباشد پالایشگاه آبادان قادر است با ۲۴۳ مخزن ذخیره خود متجاوز از ۲۱ میلیون بشکه نفت پالایش شده را ذخیره نماید یکی دیگر از مراکز صدور نفت خام جزیره خارک میباشد که اسکله‌های این جزیره کشتی‌های عظیم ۵۰۰ هزار تنی را میتواند با آخرین سیستم پهلو دار و بارگیری نماید نکته مهم در این جزیره عدم آلودگی آبهای ساحلی از مواد نفتی میباشد که حائز کمال اهمیت برای محیط زیست میباشد. شرکت ملی نفت ایران در سالهای اخیر به مسئله ایمنی صنعتی و همچنین کنترل آلودگی محیط تأکید فراوان داشته بطوریکه پالایشگاه آبادان پنج بار به دریافت جایزه سالانه بین‌المللی ایمنی که افتخار بزرگی برای کارمندان و کارکنان شرکت نفت محسوب میشود توفیق یافته‌اند برنامه‌های آموزشی کارکنان صنعت نفت بنحوی اجرا شد، که در آن توفیق کامل یافته بطوریکه تعداد

کارکنان خارجی از ۱۶۰ نفر به ۷ نفر در ظرف ده سال گذشته رسیده است.

شرکت ملی نفت ایران پیوسته در اجرای اوامر همایون شاهنشاه آریامهر کوشا بوده است که از منابع نفت و گاز کشور به بهترین نحوی بهره‌برداری بعمل آید در تعقیب این هدف قانون صنایع پتروشیمی به تصویب رسید و شرکت ملی صنایع پتروشیمی اجازه داده شد که با مؤسسات و شرکتهای ایرانی و خارجی که واجد صلاحیت فنی و مالی باشند برای تولید محصولات پتروشیمی مشارکت نماید بدین منظور مشارکتهائی بشرح زیر انجام شد شرکت سهامی کود شیمیائی ایران، شرکت سهامی شیمیائی شاهپور، شرکت سهامی پتروشیمی آبادان، شرکت سهامی شیمیائی پتروشیمی خارک، شرکت سهامی پتروشیمی ایران و ژاپن، شرکت سهامی پتروشیمی ایران نیپون، شرکت سهامی کاربن ایران.

کمیسیون بودجه از مجتمع پتروشیمی آبادان بازدید نمود مواد خام این مجتمع عبارتست از گازاز پالایشگاه آبادان روزانه ۱۹۰۰۰ مترمکعب بنزین از کارخانجات ذوب آهن آریامهر اصفهان سالانه ۴۰۰۰ تن و نمک از معادن داخلی ۴۷۰۰۰ تن در سال میباشد از مواد مذکور مواد اولیه پی وی سی سالانه ۲۰۰۰۰ تن و دی دی بی ده هزار تن در سال و سود سوزآور بیست و چهار هزار تن در سال میباشد این مجتمع بوسیله کارکنان و کارمندان ایرانی اداره میشود.

مجتمع شیمیائی شاهپور که از پرتو برنامه اصلاحات ارضی در سراسر کشور بمورد اجرا درآمده سرچشمه گرفته است با رشد سریع مصرف کود شیمیائی در کشور و گسترش روز افزون بازرجاری شرکت شیمیائی شاهپور را بر آن داشت که طرحهای بمنظور توسعه تجهیزات و افزایش میزان تولید خود اقدام نموده و انتظار میرود که عملیات توسعه تا اواسط سال آینده پذیرد مصرف کود شیمیائی در سال زراعی ۲۵۳۳ و ۳۵۳۴ حدود ششصد هزار تن بوده پیش بینی میشود تا سال ۲۵۳۹ شاهنشاهی بمرز یک میلیون تن برسد علاوه بر کودهای شیمیائی که مصرف داخلی دارد این مجتمع دارای فرآورده‌هایی از قبیل آمونیاک، گوگرد، اسید فسفریک میباشد که مازاد مصرفی داخلی به خارج از کشور صادر میگردد یکی دیگر از واحدهای عظیم تولیدی که مورد بازدید کمیسیون بودجه قرار گرفت مجتمع تولید فولاد اهواز بظرفیت ۲/۵ میلیون تن آهن اسفنجی میباشد که حدود ۱/۵ میلیون تن آن بصورت فولاد مذاب خواهد بود و

اولین واحد ۳۳۰ هزار تنی آهن اسفنجی آماده بهره‌برداری است

اداره کل امور اقتصادی و دارائی - جادارد که ذکر از فعالیت اداره کل امور اقتصادی و دارائی خوزستان بنمایم و برای روشن شدن فعالیت این اداره کافی است که بعرض برسانم نسبت افزایش وصولی سال ۲۵۳۴ به سال ۲۵۳۳ شاهنشاهی حدود ۲۹/۵٪ و نسبت سال جاری به سال قبل بالغ بر ۶۰٪ خواهد بود و نسبت مالیاتهای مستقیم بکل وصولی استان حدود ۹۰/۸٪ و مالیاتهای غیر مستقیم بکل وصولی استان ۹/۲٪ میباشد که در حد مطلوب قرار دارد.

اینک که در هر گوشه استان زرخیز خوزستان فعالیت‌های اقتصادی عظیمی بچشم می‌خورد مردم شاهد دست و پهن پرست این سامان از دولت خدستگزار خود که تحت رهبریهای فرمانده عالیقدر به کوشش و تلاش شبانه‌روزی فروگذار ننموده تشکر و سپاس دارند (احسن) همچنین انتظار دارند که در گسترش و توسعه راهها و فاضل آب شهر اهواز تسریع لازم بعمل آید رئیس - آقای عالمی وقت جنابعالی تمام شده است آقای کبیری بفرمائید.

محمدرضا کبیری - بنام خداوند توانا با اجازه مقام ریاست مجلس همکاران ارجمند خانمها آقایان عرایض بنده با عرض سپاس فراوان از رهبریهای دایمانه شاهنشاه آریامهر و اثرات شگرف و سازنده مقام فرماندهی پادشاهان در طول تاریخ مدون چند هزار ساله ایران آغاز میگردد ملت ایران در تاریخ حیات خود عظمت و استقلال و حاکمیت خود را مرهون مقام سلطنت شناخته است و در سایه رهبری پادشاهان با تدبیر ملت دوست، تمام مشکلات داخلی و خارجی را با اتحاد روحی و اشتراک معنوی ازین بردند رفته رفته مقام سلطنت جنبه روحانی گرفت و این اعتقاد بحدی در جامعه پاک ایرانی تا سایه خدا ظل الله پیشرفت کرد (صحیح است) این عقیده و ایمان ملت ایران بمقام سلطنت در طول تاریخ کشور شاهنشاهی ضامن بقاء و رمز استقلال کشور ایران گردید (صحیح است) پادشاهان برجسته با کسب افتخارات گوناگونی موجب تقویت این عقیده شدند به نحویکه با گذشت چند هزار سال باین توجیهی و سستی بعضی از سلاطین این عقیده همچنان استوار ماند و متزلزل نگردید از این همبستگی شاه و ملت مظاهر قدرت متجلی میگردد و بصورت آزادی مردی بنام کورش کبیر در عین غلبه بردشمن همه را مورد عفو و بخشایش قرار میدهد و برای

دنیای آن زمان اعلامیه صادر میکند پس از بیست و پنج قرن پیام اعلامیه حقوق بشر موجب افتخار ملت ایران گردیده است و یا از حماسه غلبه خشایار شاه برنیداس پادشاه اسپارت (یونان) و بخشایش تاریخی یونانیان با اینکه واقعیت دارد در این عصر نیز سابقه ندارد پس از فتح و پیروزی از کشور مغلوب صرف نظر کند از عدالت انوشیروان و شجاعت و فداکاری شاه اسماعیل صفوی و خلاصه تاجداران نام آور این سرزمین موجبات سربلندی ملت ایران بوده‌اند و آن میراث پربهای عقیده ملت را با درایت و کفایت خود بودیعه سپردند (صحیح است).
 باین مقدمه ایکه عرض کردم شرح حال هر یک از پادشاهان نام آور صفحات زرینی در دل تاریخ ایران جای دارد اما بقول فقها همه آنها روایات درست و صحیح است و اما در عین صحت در مواردی قابل رد و ایراد نیز ممکن است واقع شوند ولی آنچه را که می‌بینیم درایت است همکاران ارجمند طلوع خورشید سردودمان پهلوی اعلیحضرت رضاشاه کبیر را اکثر همکاران بخاطر دارند که سلطنت خود را چگونه بر روی قلوب ملت ایران بنانهاد یک کشور از هم پاشیده را باوج قدرت رسانید در راه ترقی مملکت و بدست آوردن حقوق ملت ایران آنقدر مبارزه کرد تا ایران را بارجمندترین عنصر ملی شاهنشاه آریامهر سپرد درود سی و پنج میلیون زن و مرد ایرانی نثار روح وطن پرست تو ای سردار بزرگ تاریخ چه خوش خفته‌ای آنچه در ترقی و تعالی کشور عزیز ایران آرزو داشتی همه آرزوها بدست فرزند تربیت شده مکتب سربازی ات تحقق بخشیده است (احسنت).
 همکاران عزیز از جزئیات حوادث زمان اشغال ایران از نیروهای اهریمنی صرف نظر میکنم فقط توجه تا نرا بستون پنجم نیروهای اشغال گر جلب و نتیجه میگیرم اگر این فشار و قدرت جهنمی بغیر از ایران بکشور دیگر وارد می‌شد دیگر چیزی بعنوان استقلال باقی می‌ماند؟ مسلماً آن کشور همه چیز خود را از کف میداد، اما بکوری چشم اشغالگران و ستون پنجم آنها ملت ایران تحت رهبری های شاهنشاه با توجه بگذشته تلخ آینده امیدبخش و شیرین بسیار امروز ملت ایران در داخل و خارج مملکت بوجود شاهنشاه افتخار میکند که تمام فلاسفه و اندیشمندان عالم نیز بوجودش و به بی نظری اش مفتخر میباشد باسیری در انقلاب ششم بهمن و مروری در هفده اصل آن عظمت فکر و اندیشه یک پدرمهربان را میتوان در لابلای سطور آن یافت بافصل و خصوصیت‌های بنیادی عقد و اخوت اسلامی را جایگزین مناقشات طبقاتی نمود و با فرمان تشکیل حزب

رستاخیز ملت ایران کانون فکر و اندیشه تمام طبقات ملت گردید و بادل و جان همگی پذیرای عضویت حزب شدند و امروز تمام اجتماع ایران عضولاینفک حزب فراگیر خود میباشند همکاران عزیز توجه دارند روزیست و هشتم بهمن بیاس حقشناسی فرماندهی شاهنشاه آریامهر در طول بیست و هشت سال در تشکیل سازمان برنامه و بودجه لوحه سیاس از سوی جناب آقای دکتر مجیدی به پیشگاه مبارک شاهنشاه تقدیم گردید بمنظور قدردانی از زحمات ریاست سازمان برنامه و بودجه و تشویق کارکنان آن سازمان سرمخوف تقسیم ایران را پس از گذشت بیش از سی سال بملت خود اعلام فرمود ولی برای ملت ایران سیاست زمان جنگ همسایه شمالی آشکار بود اما اظهار نظر وزرای دو متفق دیگر تکان دهنده است شاهنشاه در پیش برد اهداف مقدست زن و مرد پیرو جوان دست بدعا دارند و خدای را سپاس میگویند که در عصر طلایی شاهنشاهی زندگی میکنند که در مقام والای پدری تمام فرزندان خود را مورد عطف و توجه قرار میدهند تا جائیکه عصیان گران تائب مشمول مرحمت و بخشایش قرار میگیرند با این صفات برجسته دشمن دیگر قادر بسپاشی و تفاق افکنی نیست دیگر فرزندان این آب و خاک ماده پرستی را مدفون شده تلقی میکنند و مانند پدران خدا پرست موحد در بوستان آزادی نغمه سرائی خواهند نمود و دیگر بصدای جغد شوم پاسخ نمی‌دهند و این جغد شوم پناه گاهی ندارد اگر بکارگران رو کند چه بگوید چون کارگر در منافع کارگاه شریک است بکشاورزان که مالک زمین زندگی خود شده‌اند بکارمندان که از همه امکانات برخوردارند از تعلیم و تربیت نتواند ایرادی وارد نماید از درمان رایگان چه بگوید وقتی خانه در نهایت استحکام و محافظین بیشمارند سارقین عقل و خرد جز سروصداه انداختن و نالیدن راه دیگری ندارند (احسنت) حال این ناله از حلقوم فریب خوردگان سازمان عفو بین المللی باشد یا از جاسوسان بظاهر بنام دانشجویان کنفدراسیون بلند شود کاملاً بی تأثیر است و ملت ایران بان درجه از کمال رسیده است که دیگر بیگانه‌ای را در قلوب بی آلیش او راهی نیست چون قلب او در گرو مهر و محبت پدر تاجدار می‌طپد و از نظر زندگی با اشکالات گوناگون روبرو نیست و اگر در زندگی اجتماعی هر کسی اشکالی باشد میتواند رفع مشکل کند آزادی دارد که بگوید و قلم آزاد است تا بنویسد و انتقاد سازنده نماید گفت و شنود ترتیب دهد تا به هدف منظور دسترسی یابد کشورهای خیلی پیش رفته از اول چنین نبودند در

سایه تلاش و کوشش چندین ساله همه جانبه امروز جزو جوامع پیشرفته بحساب می‌آیند و برای پیشرفت سریع مملکت بی گمان ملت ایران رزمی بقاء خود را بخوبی شناخته و بان درجه از رشد رسیده است که پیرو جوان زن و مرد در اجرای فرمان پدر تاجدار تا پای جان ایستادگی نموده و خواهند نمود میتوانم با صراحت عرض کنم در هیچ عصری از اعصار تاریخ این مملکت وحدت ملی تا این حد و این پایه نرسیده بود در مسائل داخلی مملکت بین این همه فرزندان در اصول بهتر زیستن ممکن است بحث و گفتگو و انتقاد پیش آید ولی در برابر بیگانه همه در یک صف گوش فرمان قرار دادند چند روز قبل همکار ارجمند آقای دکتر بقائی یزدی در مورد فرار مغزها مطالب مستدلی بیان فرمودند که همین اطلاعات وسیع ایشان بوده است که بنده را بیاد شرح حال یکی از پزشکان مشخص انداخت که تعریف میکرد چند نفر ایرانی برای گذراندن دوره تخصص کلیه مصنوعی بکشور یونان رفته بودیم در تمام مدت توقف چندماه پزشکان هم دوره یونانی آن احترام خاصی که برای ما ایرانیها قائل بودند برای سایر ملیتها قائل نبودند روزی از یک پزشک آتنی علت را پرسش نمودم پاسخ داد ملت ایران از دوجهت مورد احترام است اول خوشنامی و آوازه بلند شاهنشاه ایران دوم ادب و نزاکت ایرانی مورد احترام دنیا قرار دارد همان پزشک پس از آن به انگلستان رفت با اخذ تخصص در شهر زیبای ساری مشغول انجام وظیفه است و تمام کرده همراهش نیز بازگشت نمودند با این احترام و امکانات مملکتی اگر فراری باشد پس در آن مغز اشکالی وجود دارد دیر یا زود پی به اشتباه خود خواهد برد بگواهی صاحب نظران اندیشمند تمدن جدید شرق و غرب هر چند اختراعات آن کمک شایان و قابل تقدیر بمایحتاج عمومی و زندگی مادی نموده است ولی گلی به بوستان معنویت و سنبلی بخرمن حقیقت هدیه نکرده است و سراب آن جرعه آب بلب تشنگان وادی آدمیت نرسانیده است بلکه فزونی نیاز مندینها و ترقی فاحش سطح زندگی و اشاعه فحشا و منکرات فقدان عاطفه قساوت و بیرحمی از هدایائی است که آن مدنیت میان تهی تقدیم جامعه بشریت کرده است به نحویکه تحت عوامل گوناگون افق سیاست جهان از نظر رهرو شمشندی تیره و تار و بشر را بسختترین شرایط حیات دچار و هر کس را بروز نه نجات و اदार نموده است با نگاهی بسازمانهای بین المللی جز سلطه زمامداران انگشت شمار و ناله جنگ زدگان بیشمار نعره بمب‌های آتش زا نفیر توپهای مهیب آسا تبدیل شهرها و آبادیها بقتلگاه محو هزاران نفوس

بی گناه تغییرات و تحولات در سیاست باری از دوش جامعه برداشته و نتوانستند کشتی نیمه سوخته او را بساحل اطمینان و رهائی از غرقاب بلا برسانند و در کنار اختراعات مفید با صرف هزینه زیاد برای محو جامعه انواع سلاحهای جهنمی تدارک میکنند علناً و عملاً جامعه بشریت مورد تهدید همان سلاحهای مخرب قرار دارد در این صورت مغزها بقاء خود را در چنان محیطی مطلوب می‌بینند نگاهی بروزنامه اطلاعات چهارشنبه ۲۷ بهمن گزارش شماره یک موضوع مسابقه بزرگ و مرگبار تسلیحاتی تکان دهنده نیست در همین روز اطلاعات در صفحه ۷ انتشار فرمایشات مستدل والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی رئیس هیئت نمایندگی ایران درسی و سومین اجلاس کمیسیون حقوق بشر اعلام خطر نیست امیدوارم مجموع این واقعیت‌های دنیای کنونی کاخ و اثرگونه اخلاق آن فراریان را اصلاح نماید با عرض معذرت از اطاله کلام در مورد مشکلات ترافیک تهران بارها در مجلس همکاران متذکر شدند تا توجهی نسبت بان مشکل شماره یک می‌ذول گردد متأسفانه تا کنون توجهی باین امر مهم نشده است چند روز قبل از انتهای خیابان شاه به بهارستان می‌آمدم تصمیم گرفتم بایک اتوبوس دوطبقه در حرکت راهی بهارستان شوم خیلی آهسته آمدم بمقصد رسیدم برگشتم دیدم آن دوطبقه هم وارد شد این حقیقتی است که خود عامل آن بودم آیا وقت آن نرسیده است که باین مشکل شماره یک توجه بشود

در مورد کشاورزی کشور و حوزه انتخابیه ام شهرستان شهسوار چند بار مشکلات این بخش را متذکر شدم همانطوریکه در گذشته از ادغام وزارت تعاون بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی و سیاست مدیرانه وزیر محترم کشاورزی ابراز علاقه نموده‌ام معتقدم این مشکل بزرگ با فقدان کارگر روز بروز برای تولید کنندگان برنج مشکل تر میشود بنظر بنده جای خالی کارگر را باید ماشین پر کنند مثلاً ماشین نشاء در درجه اول مورد نیاز است هر روستا با یک دستگاه ماشین نشاء گری میتواند با مشارکت همدیگر کار نشاء را انجام دهند خدمت شرکت اشتاد در فروش تیلرهای شخم زنی به نحو بارزی جای گاو را گرفته باتهمه ماشین نشاء تولید برنج شمال بدون اشکال مهم صورت میگیرد در مورد مبارزه با آفات برنج از قبیل بیماری خطرناک ساقه خوار و بلاست که سال جاری انصافاً سم مورد تحویل از بهترین سمومی بوده است که خسارت را بحد اقل رسانید قدر مسلم در سال آتی با همان سم مبارزه خواهد شد برای

اطمینان خاطر کشاورزان استدعا دارد در این مورد به نحو مقتضی مراتب بکشاورزان ابلاغ شود در مورد چای از توجه وزارت بازرگانی نسبت به جایکاران شهسواری و راسری تشکر میکنم امیدوارم با تدابیر شایسته وزیر محترم بصنعت چای توجه بیشتری بعمل آید در غیر این صورت روی بنابودی گذارده بود.

در خصوص سیل زدگان شهرستان شهسواری که جریان مفصل آنرا قبلاً بعرض رساندم نامه های زیادی از سوی کشاورزان رسیده است که تقدیم داشته در چند منطقه بدون بولدزر برای کشاورزان وسیله بیل و کلنگ رساندن آب بمزارع تولید اشکال نموده است از جناب آقای نخست وزیر استدعا دارد دستور فرمایند رفع اشکال گردد اما در مورد نیازمندیهای شهرستان شهسواری چون وقت من تمام شده است آن را به فرصت دیگری موکول میکنم (احسن است)

۳ - تصویب صورتجلسه قبل .

رئیس - نسبت به صورتجلسه قبل نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه تصویب میشود .

۴ - بیانات جناب آقای امیرعباس هویدا (نخست وزیر) و تقدیم لایحه بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور .

رئیس - جناب آقای نخست وزیر فرمایشی دارید بفرمائید .

امیرعباس هویدا (نخست وزیر) - جناب آقای رئیس خانم ها ، آقایان .

برای اینجانب مایه نهایت خشنودی است که در پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی و مقارن با سوم اسفند ، افتخار تقدیم بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور را به مجلس شورای ملی یافته ام .

در تمام سالهای انقلاب ، هریک از بودجه هایی که این دولت تقدیم مجلس شورای ملی کرده ، ویژگی های دوران انقلاب را داشته اند (صحیح است) و همه آنها بازتابی از اندیشه های بلند فرمانده انقلاب و آرمان های متعالی معظم له برای مردم ایران بوده اند و در همه آنها به تناسب مقتضیات زمان ، کوشش شده است تا از امکانات طبیعی ، مالی و انسانی کشور برای بالا بردن سطح زندگی مادی و معنوی مردم ایران به بهترین صورتی بهره گیری شود و نیز در کلیه آنها کوشش شده است همراه بانوآوری و هماهنگی با شرایط خاص جامعه ایرانی از بهترین شیوه های بودجه نویسی استفاده گردد هریک از بودجه های دوران انقلاب ، نشانه ای از اعتماد به نفس ملت ایران بوده و تأییدی است بر صحت راهی که ملت ما با آغاز این انقلاب در پیش

گرفته است (صحیح است) . راهی که مقصد نهائی آن تمدن بزرگ است . بودجه های دوران انقلاب ، که همیشه در جهت کمال و غنا تهیه شده نه تنها منابع مالی و کارو کوشش خلاقه مردم ما را بهم آمیخته بلکه تأکید بر تدابیری دقیق در جهت توزیع عادلانه تر درآمد و ایجاد فرصت های بیشتر برای فرد در ملت ایران داشته است .

بودجه ای که امروز افتخار تقدیم آن را دارم نه تنها از این امتیازها برخوردار است بلکه واجد اهمیت خاصی نیز هست زیرا که در پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی تهیه شده و قسمتی دیگر آرمان های بزرگ شاهنشاه و این ملت کهن را در دومین مرحله انقلاب شاه و ملت در بر گرفته است (صحیح است) . بعلاوه این بودجه زمانی تقدیم میشود که حزب رستاخیز ملت ایران ، دومین کنگره باشکوه و موفقیت آمیز خود را پشت سر گذاشته و عصری جدید در تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور ما گشوده شده است .

تقارن این بودجه ، با آخرین سال برنامه عمرانی پنجم بدان خصوصیت تازه ای داده است و بدین لحاظ نیز عامل مهمی در تحول اقتصادی میهن ما بحساب می آید . کشور ما کمی بیش از یک دهه دیگر ، بر اساس رهنمودهای فرمانده انقلاب ، در شمار یکی از پیشرفته ترین کشورهای جهان قرار خواهد گرفت (صحیح است) . مرحله دوم انقلاب حاوی ارزشهای تازه و تغییر دهنده ایست که دگرگونیهای اساسی در برنامه ریزیهای ایران بوجود آورده و در بودجه سال ۲۵۳۶ بخوبی منعکس شده است .

تشکیل کمیسیون شاهنشاهی در مقام یک بازوی مؤثر و محکم برای پیشرفتهای عمرانی مملکت و در جهت اعمال دقت و تسریع در گردش چرخهای اقتصادی و اجتماعی و اجرائی طرح ها با هدف جلوگیری از ضایعات و اتلاف نیروی انسانی و مالی و طبیعی کشور ، این اطمینان را بوجود آورده است که بازده واقعی هریک ریال سرمایه گذاری خود را افزایش دهیم و با فشارهای تورمی که بخشی بزرگ از آن ، ناشی از اختلالات اقتصادی بین المللی است مبارزه کنیم و امکانات رشد اقتصادی خود را بازم گسترش دهیم . در این بودجه ، و همچنین برنامه ششم که هم اکنون بیش از دوهزار کارشناس در ۶۱ کمیته وده ها کمیسیون فرعی سرگرم تهیه آن هستند کار آفریننده و

سازنده مردم ایران بعنوان یک عامل تعیین کننده در تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور ، شکل می گیرد . عاملی که بتدریج با سرعت لازم در سال های آینده بصورت عنصر تعیین کننده در موضع گیریها و طراحی هدفهای اقتصادی و اجتماعی کشور درخواهد آمد . بر اساس این سیاست ، کار و کوشش هر چه بیشتر و بازده روز افزون فعالیت های سازنده مردم ما بتدریج بصورت عمده ترین منبع ثروت ملی در می آید زیرا که نفت یک منبع زوال پذیر است در حالیکه نیروی کار مردم ما سرچشمه ای است زوال ناپذیر . و برای بهره بهره گرفتن از این نیروی لایزال ، اصول و قوانین انقلاب ، وحدت و تشکل نیروهای مولد را در جهت تأمین هدفهای اقتصادی و اجتماعی کشور تأمین کرده است ، و بدین سان در جریان تحول و پیشرفت سریع کشور ، جامعه ما را از هر نوع تضاد و آسیب اجتماعی مصون میدارد .

در سالهای اخیر بویژه با استفاده از منابع فراوانی که در دسترسمان قرار گرفت جهش های بلند و پیشرفتهای بی سابقه ای را با انجام رساندیم و آنگاه به اقداماتی اساسی دست زدیم که پایه های تمدن بزرگ را با استواری تمام بنیان گذاریم .

لازم ییادآوری است که در نیرومندی و بسط هر چه بیشتر مناسبات عدالت آمیز اجتماعی و تأمین فرصت های اقتصادی و سیاسی برای افراد ملت ایران از یک طرف و پیشبرد کلیه برنامه ها و فعالیت های خلاق ملی از سوی دیگر ، همواره ۱۷ اصل انقلاب در مقام نقطه اتکاء قاطع و دیدگاه اصولی ما تجلی کرده است و خواهد کرد خاصه که فضای رستاخیز و توسعه امکانات مشارکت اقتصادی و مشارکت سیاسی از هر جهت راه بهره مندی کامل از این اصول را هموار ساخته و بمردم امکان همه جانبه ای داده است که در تحقق هدفهای اقتصادی و اجتماعی و تعیین سرنوشت خود دخالت تام داشته باشند .

رهنمودهای شاهنشاه آریاسهر بر این اصل استوار بود که کشور ما نه تنها از یک رشد صرفاً اقتصادی بسیار غنی و همه جانبه برخوردار باشد بلکه همراه با آن لزیک برنامه وسیع اجتماعی و رفاهی نیز بهره مند شود که در آن هم ویژگیها و نیازهای جامعه ایرانی و هم چشم انداز آینده در یک جهان پرتحول منظور شده باشد و کیفیت پیشرفت ما چنان غنائی پذیرد که همواره چندگام جلوتر

از حوادث قرار بگیریم و هیچگاه مقهور رویدادها نشویم . (احسن است) بموازات این فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی برنامه مهم دیگری را نیز طی سالهای گذشته با اولویت خاص مدنظر قرار دادیم و آن تقویت بنیه دفاعی برای حفظ استقلال و موجودیت ایران بود زیرا معتقد بودیم و هستیم که تنها در شرایط تأمین محیط مساعد و برخوردار از صلح و امنیت است (صحیح است) که میتوان برنامه های اجتماعی و اقتصادی را بمرحله اجرا درآورد و از نتایج این برنامه ها حراست کرد . (صحیح است) باتکیه بر این نکته روشن که اگر استقلال و تمامیت و موجودیتی نباشد هیچگاه نمیتوان به پیشرفت و ترقی اندیشید ، در اجرای این برنامه های اقتصادی و اجتماعی و دفاعی ، شاهنشاه پیوسته بماند هشدار داده اند که کمبودهای مالی و نیروی انسانی نباید کوچکترین مانعی در راه پیشبرد کارها و تحقق هدفهایی که با تأکید به آن اشاره کردیم بوجود آورد . (صحیح است - احسن است)

و اینک مرحله دوم انقلاب را در شرایطی آغاز میکنیم که وقتی به گذشته مینگریم مبینیم که توانسته ایم کلیه منابع و عوامل را بشدت بکار بگیریم . طبعاً این فشار مداوم بر منابع ، سبب بروز کمبودها و تنگناهایی نیز شده است بخصوص که امکانات همیشه برای همه فعالیت ها نمیتواند به یکسان باشد ، بخش مهمی از این تنگناها ناشی از فزونی تقاضا و افزایش شدید قدرت خرید مردم بوده که خود نمودار تحول فوق العاده ای است که ظرف مدت کوتاهی در پرتو انقلاب بزرگ اجتماعی ، نصیب کشور ما شده است (صحیح است) . البته ما می توانستیم این فشار شدید تقاضا را با راه حل های سنتی ، کاهش دهیم . اما ما که با فرماندهی شاهنشاهان مصمم هستیم که ظرف مدت کوتاهی ، خود را به سطح کشورهای پیشرفته دنیا برسانیم و عملاً نیز جهش اقتصادی و تحول سریع اجتماعی ما در دهه گذشته بر اساس شیوه های انقلابی بوده نه روشهای سنتی ، در پی راههای مرسوم برای مقابله با تنگناها و محدودیتها نرفتیم . بهمین دلیل هر اقدامی که از طرف دولت برای حل مسائل پیش آمده صورت گرفت هیچگاه جنبه محدود کننده نیافت و در نتیجه بسا اتکاء به یک بازار بزرگ

مصرف داخلی که حاصل بکارگرفتن همه منابع و عوامل تولید کشور در حد اعلاای خود و اعتلاای سطح زندگی و قدرت خرید مردم بود، ما اینک میتوانیم مطمئن باشیم که چه از نظر تأمین نیازهای مردم و چه از جهت فراهم کردن احتیاجات صنعتی، با قدرت رقابت کاملاً مناسب - برنامه‌های خود را از این به بعد نیز با موفقیت اجرا خواهیم کرد (انشاءالله). ولی از این مرحله به بعد باید کاملاً هشیار باشیم تا فشار تقاضا، جامعه مولد ما را به یک جامعه مصرفی بی‌رویه مبدل نسازد و برعکس باید موجباتی فراهم کنیم که قسمتی از تولیدات روز افزون ما بجای آنکه کلاً در داخل مصرف شود بمیزان قابل ملاحظه‌ای به بازارهای جهان عرضه گردد (صحیح است) خانم‌ها، آقایان:

در سال ۲۵۳۵ موفقیت‌های تازه‌ای در سطوح مختلف اقتصادی و اجتماعی نصیب ملت ایران گردیده بنحوی که پیش بینی میشود تولید ناخالص ملی ما حدود ۱۳ درصد به قیمت ثابت افزایش یابد. آخر اسفند امسال این رقم که از بالاترین نرخ‌های رشد در سطح بین‌المللی است بیش از سه برابر رشد کشورهای مهم صنعتی است. تولید ناخالص سرانه به قیمت جاری نیز به ۱۴۰ هزار ریال (دوهزار دلار) میرسد. ایران از نظر تولید ناخالص ملی در میان کشورهای متکی بر اقتصاد آزاد ردیف پانزدهم را احراز کرده است و حرکت خود را برای یافتن موقعیت ممتازتری ادامه میدهد. برای تأمین چنین هدفی است که بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور که اینک تقدیم میشود نه تنها از نظر ارقام و کمیت بلکه از جهت کیفیت و معنا نیز ویژگی‌هایی دارد.

اجازه میخواهم که در این قسمت نکته‌ای را عرض کنم، همانطور که اشاره کردم رقم تولید ناخالص سرانه امسال به ۲۰۰ دلار میرسد درحالی‌که در اولین بودجه‌ای که تقدیم مجلس کردم این رقم ۱۶۰ دلار بود. پس ملاحظه می‌فرمائید که از چه نقطه‌ی ضعیفی شروع کرده و به چه نقطه‌ی عطفی رسیده‌ایم. من با صراحت عرض میکنم که کارهایی که در این مملکت بفرماندهی شاهنشاه و بدست مردم انجام گرفته، پشتوانه کارهای جدید ما و پشتوانه برنامه‌های ششم و هفتم خواهد بود، برنامه‌هایی که ما را به دروازه‌های تمدن بزرگ خواهد رسانید (انشاءالله).

از لحاظ رقم، بودجه کل کشور به ۳۴۶۷ میلیارد ریال بالغ میشود. بودجه عمومی دولت نیز معادل ۲۳۱۱ میلیارد ریال است و این هردو، در مقام مقایسه با بودجه

امسال رشدی به ترتیب معادل ۹/۹ و ۱۲ درصد را نشان میدهد.

با توجه به محدودیت ناشی از درآمد نفت، در بودجه سال آینده سعی کردیم که هزینه‌های جاری را به حداقل برسانیم و در این مورد به افزایشی معادل ۵ درصد اکتفا کردیم و در مقابل هزینه‌های مربوط به سرمایه‌گذاری ثابت را بمیزان ۴ درصد نسبت به بودجه مصوب بالا بردیم (احسن‌ت). این راهی است که برای ما ترسیم شده و دولت دنبال خواهد کرد.

هدفهای بودجه :

و اما از جهت کیفیت، لازم‌یادآوری است که این بودجه با توجه به این هدف‌ها تنظیم شده است:

۱- تداوم رشد و توسعه اقتصادی کشور و تأکید بر بخش‌های تولیدی اعم از صنعت و کشاورزی و توسعه ظرفیت‌های صادراتی.

۲- تسریع بیشتر در رفع تنگناها و کمبودهای زیربنایی

۳- توجه خاص به بخش‌های اجتماعی و افزایش رفاه .

۴- توسعه سریع و بهبود کیفیت آموزش و پرورش در تمام سطوح و تربیت نیروی انسانی ماهر و افزایش سطح بهره‌وری .

۵- تأکید در تقویت بنیه دفاعی.

۶- اهتمام بر استقرار قیمت‌های عادلانه بمنظور حفظ قدرت خرید مردم.

۷- حفظ موازنه ارزی و قدرت ریال .

۸- تأکید بر فرهنگ ملی و زمینه‌های معنوی و اخلاقی و کوشش در راه تحکیم هرچه بیشتر آنها.

۹- تقویت اصل مشارکت مردم و ادامه کوشش در جهت عدم تمرکز.

۱۰- افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در جریان توسعه ملی.

رفع تنگناها :

یکی از نکات مورد توجه در تنظیم بودجه جدید کوشش در راه از میان بردن تنگناهای موجود در زمینه‌های ارتباطات - برق و نیروی انسانی است با این دید که رشد اقتصادی کشور بتواند با بهره‌مندی از یک زیربنای استوار و مطمئن در سال آینده نیر ادامه یابد.

با چنین برداشتی است که در سال آینده ۱۹۸ میلیارد ریال (یعنی ۷۹ درصد بیش از اعتبارات بودجه امسال) در صنعت برق و ۱۴۶ میلیارد ریال (یعنی ۶۴ درصد بیش از اعتبارات بودجه امسال) در امور حمل و نقل و

چون کشتی با سرعت پیش خواهد رفت و از هیچ تلاطمی هراسان نخواهد بود زیرا که سکان‌آن را ناخدای باخدایی بدست دارد که میدان‌آن را چگونه باید به ساحل تمدن بزرگ برساند.

پس، از این تنگناها باکی بخود راه نمی‌دهیم اما برای رفع آنها می‌کوشیم و برنامه‌ریزی می‌کنیم و فکر و با قدرت‌بازوی کارگران و کشاورزان و همه‌گروه‌های ملت ایران بمرحله اجرا درمی‌آوریم .

اطمینان دارم بودجه‌ای که امروز به مجلس شورای ملی تقدیم میشود گام بزرگ دیگری در راه رسیدن این کشور بدروازه‌های تمدن بزرگ بشمار خواهد رفت.

اتکاء به درآمدهای غیر نفتی :

با توجه به کاهش نسبی درآمد نفت کوشش روز افزون مبذول میشود که اقتصاد ایران هرچه بیشتر بر درآمدهای غیر نفتی متکی شود. بر اساس چنین هدفی، دولت کوشش میکند که سهم درآمدهای غیر نفتی به کل درآمدهای دولت که در سال ۲۵۳۴ حدود ۲۱ درصد و در سال ۲۵۳۵ حدود ۲۴ درصد بود سال آینده به ۳۰ درصد برسد. بدین ترتیب در بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور مرحله عدم وابستگی تدریجی به درآمد حاصل از صادرات نفت با توفیق بیشتری ادامه مییابد (احسن‌ت). برای حصول این هدف، در راه تجهیز پس‌اندازها و تشویق آنها در جهت سرمایه‌گذاری‌های لازم، اقدامات وسیعتری صورت خواهد گرفت و دولت خود بصورت‌های مختلف موجبات تشویق و تجهیز سرمایه‌های بخش خصوصی را در جهت هدفهای تولیدی فراهم خواهد آورد بعنوان مثال، یادآور میشوم که در سال جاری برحسب اعتبارات اعطائی بانکها به بخش خصوصی چهارصد میلیارد ریال افزوده میشود که حدود یک‌سوم آن مربوط به اعتبارات کشاورزی - صنعتی و ساختمانی توسط بانکهای تخصصی است و در سال آینده نیز در ادامه همین سیاست بیش از پیش سعی خواهد شد که بانکهای کشور حداکثر منابع خود را در جهت تأمین نیازهای تولیدی مملکت تجهیز نمایند.

برنامه‌های تولیدی:

در بودجه سال ۲۵۳۶ کماکان به بخشهای تولیدی، بخصوص صنعت - کشاورزی، نفت، گاز و پتروشیمی توجه خاصی معطوف شده است که شرح مفصل آن را در گزارش اقتصادی و برنامه اجرائی دولت مطالعه خواهید فرمود. در سال آینده ضمن گسترش و تحکیم بنیان‌های صنعتی

ارتباطات و مخابرات سرمایه‌گذاری خواهد شد.

در عین حال، در جهت رفع تنگناهای ناشی از کمبود نیروی انسانی، برنامه‌های آموزشی وسیعی را که آغاز کرده‌ایم با آهنگی سریع به پیش خواهیم برد. برای نمونه در سال آینده تعداد محصلان مدارس فنی و صنعتی و کشاورزی و خدماتی به ۲۸۲ هزار نفر خواهد رسید و این علاوه بر برنامه‌های گسترده‌ای است که بمنظور تربیت کارگران ماهر بموقع اجرا گذاشته میشود .

همچنین در سال تحصیلی آینده، شمار دانشجویان دانشگاهی ما به ۱۹۰ هزار نفر یعنی معادل هدف برنامه پنجم عمرانی میرسد.

می‌بینیم گاهگاهی راجع به تنگناها مطالبی در مطبوعات منعکس میشود که مثلاً چرا ما از قبل متوجه این تنگناها نبوده‌ایم و چرا برنامه‌های ما نتوانست بیش از حدی که قادر بود جذب کند و چرا فلان بندر یا فلان راه ارتباطی ساخته نشد و یا فلان طرح پیاده نگردد. اینها صحبت‌های یک دوران انقلابی نیست. باید بایک دید وسیع به دامنه پیشرفتهای مملکت نگریست.

مادران موقع برسر دوراهی بودیم، یا باید سلانه سلانه قدم بر میداشتیم و به یک رشد ۷ یا ۸ درصد و به یک سرمایه‌گذاری محدود قناعت میکردیم (که البته در آن صورت خیال خیلی‌ها در خارج از ایران راحت میشد) یا آنکه برعکس تمام امکاناتمان را بکار می‌انداختیم تا بایک جهش عظیم بآن هدفی که شاهنشاه تعیین فرموده بودند برسیم. ماراه دوم را انتخاب کردیم میدانستیم که وقتی به ساختن یک زیربنای عظیم می‌پردازیم الزاماً با تنگناهایی هم روبرو خواهیم شد. ولی برای گشودن این تنگناها به نیروی انقلابی ملتمان متکی بودیم.

نمونه‌ای از کار انقلابی مردم ایران، گشودن تنگناهایی بود که در مورد ظرفیت بندر خود در خلیج فارس و بندر دیگر خود در جنوب بآن روبرو شده بودیم مردم ایران یعنی خواهران و برادران ما در جنوب توانستند از این بندر که مجموع ظرفیت وارداتی آنها بیشتر از ۵ میلیون تن نیست ۱۰ میلیون تن کالا وارد کنند. مادر یک دوران انقلابی متکی به چنین نیروی انقلابی بودیم حالاً هم برای گشودن تنگناهای دیگر که همه ناشی از سرعت و پیشرفت و ترقی است به قدرت و نیروی خلاق همین ملت متکی هستیم. پس نباید خرده‌گرفت که چرا با چنین سرعتی پیش می‌رویم ممکن است بین افراد مملکت کسانی باشند که از سرعت این کشتی سرگیجه بگیرند. چنین کسانی بهتر است که در قایق بشینند و به ساحل بازگردند

کشور از طریق تأکید بر سرمایه‌گذاری در صنایع سنگین و اساسی اقدامات دولت در جهت توسعه تکنولوژی خودکفا و پویای ملی با قاطعیت ادامه خواهد یافت زیرا از این پس باید بصورتی روز افزون صادرات کالاهای صنعتی و فرآورده‌های دیگر و خدمات را از نظر تأمین درآمد و ارز جایگزین بخش نفت بسازیم.

رشد بخش صنعت در دو سال اخیر سالانه معادل ۱۷ درصد بوده و انتظار می‌رود که در سال ۲۰۳۶ با اقداماتی که در جهت بهره‌برداری از حداکثر ظرفیت واحدهای صنعتی و جلوگیری از ضایعات بعمل می‌آید بهره‌وری کار و کارآئی در تولید افزایش یابد و در مجموع، تولیدات صنعتی با همان آهنگ سالهای اخیر افزون شود.

از جمله صنایع مهم که در سال ۲۰۳۶ توسعه می‌یابد یا تکمیل میشود به صنایع فولاد و مس، صنایع مهم و اساسی پتروشیمی، صنایع الکتریکی و الکترونیکی پالایشگاهها صنایع مکانیکی، ماشین‌سازی، چوب و کاغذ، مصالح ساختمانی و نظایر آن میتوان اشاره کرد.

در زمینه نفت برنامه‌های عمده عبارت خواهد بود از برنامه‌های اکتشاف و استخراج و مخصوصاً تزریق چاهها از طریق گاز برای حفظ افزایش بهره‌دهی میدانهای نفتی، احداث پالایشگاههای تبریز و اصفهان و شروع طراحی پالایشگاههای آینده و بالاخره ادامه عملیات خطوط لوله بمنظور انتقال و پخش نفت و فرآورده‌های نفتی. در مورد گاز علاوه بر ادامه عملیات تکمیلی شاه لوله گاز ایران، گازرسانی قشم به بندر عباس و سرچشمه و گازرسانی سرخس به نکاء شروع عملیات اجرائی شاه لوله دوم گاز در برنامه سال آینده منظور شده است. در سال ۲۰۳۶ بخش کشاورزی نیز مورد تأکید خاص خواهد بود و انتظار می‌رود که این بخش مطابق هدفهای برنامه پنجم عمرانی ارزش افزوده خود را در سطح بالائی حفظ کند. در سال آینده نیز مانند سال جاری، اقدامات تشویقی دولت در جهت سرمایه‌گذاری بیشتر در کشاورزی از قبیل وامهای کم‌بهره کمکه‌های بلاعوض، تضمین حداقل قیمت خرید پاره‌ای از محصولات کشاورزی ادامه خواهد یافت و مقدمات حرکت بسوی یک برنامه دراز مدت خود کفائی نسبی در محصولات عمده و حیاتی کشاورزی فراهم خواهد شد. در سال آینده همچون سال جاری، کوشش دولت متوجه ایجاد تعادل بیشتر در رابطه مبادله بین بخش کشاورزی و سایر بخشهای تولیدی خواهد بود و رابطه قیمتهای داخلی این محصولات و قیمتهای وارداتی آن

مورد توجه قرار خواهد گرفت. بطوریکه از طرفی تولید کنندگان داخلی حمایت شوند و بتدریج با تجهیز منابع و افزایش کارآئی قادر به رقابت در سطح بین‌المللی باشند و از جانب دیگر هماهنگی لازم بین سیاست کمک‌های مالی دولت برای حمایت از مصرف کنندگان کالاهای کشاورزی و سیاست تشویق تولید کنندگان داخلی برقرار شود.

آب:

در بودجه سال ۲۰۳۶ به فصل منابع آب توجه خاصی مبذول گردیده و بجای ۵ میلیارد ریال اعتبار در سال جاری، اعتباری معادل ۱۰ میلیارد ریال به فصل مذکور اختصاص یافته است در این برنامه علاوه بر ادامه و در پاره‌ای موارد تکمیل عملیات ساختمانی سدهای چون رضاشاه کبیر، میناب، طالقان، قشلاق، سدهای مخزنی پیشین و باهوکلالت، جیرفت سد لارو تعدادی طرحهای دیگر تأمین آب ایجاد شبکه‌های آبیاری و آب رسانی و تولید برق آبی و برنامه‌های نظارت بر امور آب نیز منظور شده و مطالعاتی در جریان است که بر پایه آن از هر قطره آب موجود در کشور حداکثر استفاده شود و علاوه بر آن از طریق احیاء و استفاده مجدد از آبیهای مصرف شده، زیر بنای لازم برای توسعه برنامه‌های کشاورزی، صنعتی و مصارف شهری و روستائی بوجود آید.

گذشته از این، نظام نگهداری و تودیع و بازاریابی محصولات کشاورزی مورد توجه خاص خواهد بود و سعی خواهد شد که کمبودهای موجود در زمینه سردخانه، انبار، سیلو و سایر تجهیزات نگهداری محصولات و مشکل موجود در زمینه واسطه‌های غیر ضرور وسایل مربوط به بازاریابی این محصولات رفع شود و سهم تولید کنندگان از قیمت فروش در حد متناسبی تثبیت گردد.

برنامه‌های اجتماعی:

یکی از ارکان سیاست ما در سال آینده توجه بیشتری به افزایش رفاه و بهزیستی مردم است. در این جهت به پیروی از نیات بلند شاهانه، و تأکید بر صرفه‌جویی در هزینه‌های غیر ضرور در بخش عمومی اهتمام خاص خواهد شد تا خدمات اجتماعی و فعالیت‌های رفاهی و تأمین اجتماعی هرچه بیشتر گسترش یابد. بر این اساس، اعتبارات بخش اجتماعی در بودجه عمومی سال ۲۰۳۶ نسبت بسال ۲۰۳۵ از افزایشی معادل ۳۶ درصد برخوردار شده است.

حدود ده درصد بودجه عمومی دولت به آموزش و پرورش

اختصاص یافته و اعتبارات آموزش و پرورش از ۱۷۴/۷ میلیارد ریال در سال جاری به ۲۳۰/۹ میلیارد ریال در سال آینده رسیده یعنی ۳۳ درصد نسبت بسال ۲۰۳۵ افزایش یافته است (احسن است). زیرا با اعتقاد ما، نیروی انسانی ماهر و کارآمد مهمترین ثروت ملی است و این ثروت از استعداد های سرشار و میراث های فرهنگی ما بهره‌مند است.

در برنامه‌های اجتماعی، حفظ و بهبود کیفیت زندگی و صیانت محیط زیست و جلوگیری از انواع آلودگی و توزیع صحیح و منطقی جمعیت و فعالیت برپهنه سرزمین مورد توجه و تأکید ما است. وبه همین منظور، اخیراً یک برنامه بیست ساله آمایش سرزمین را تنظیم کرده و مقدمات اجرای آن را طی برنامه ششم و برنامه‌های بعدی فراهم آوردیم.

حفظ قدرت خرید مردم

علاوه بر مقابله با تورم تحمیلی از خارج و مبارزه با افزایش غیر معقول قیمت‌ها و احجاف و گرانی‌فروشی از جمله تدابیری که دولت بمنظور حفظ قدرت خرید مردم بکار می‌برد کمک‌های مالی برای نگهداری سطح عادلانه قیمت‌ها است. در این زمینه، دولت برای متعادل نگهداشتن بهای کالاها و مواد اساسی و مایحتاج مردم، طی چهار سال بیش از سیصد میلیارد ریال اختصاص داده است که ادامه این برنامه سال آینده را نیز در برمیگیرد.

کوشش دولت در جهت محدود کردن هرچه بیشتر هزینه‌های غیر ضرور و جلوگیری از ضایعات و متقابلاً تلاش در جهت افزایش بهره‌وری موجب خواهد شد که روند افزایش قیمت‌ها نزولی شده و بتدریج آثار سیاست‌های اقتصادی و اصولی دولت برای مهار کردن قیمت‌ها آشکار شود.

در سالهای اخیر سهم عمده‌ای از افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، مربوط به هزینه‌های مسکن بوده است ولی باید توجه داشت که متجاوز از ۰/۶۰٪ از ۱۰/۵ میلیون نفر جمعیت شهری کشور مالک خانه مسکونی خود هستند و این گروه نه تنها از ترقی کرایه‌خانه‌ها متضرر نشده‌اند بلکه با ترقی قیمت خانه‌ها که نتیجه افزایش سریع تولید و درآمد ملی است بر ثروت اغلب آنها نیز بقیاس وسیع افزوده شده است (صحیح است) از ۳۰ درصد بقیه یعنی خانواده‌هایی که خانه شخصی ندارند حدود ۵ درصدشان که در سال تغییر مسکن میدهند با وضع حادثتری مواجهند و باید برای مقابله با مشکل این گروه

از جمعیت که عمدتاً از جوانان شاغل و خانواده‌های تازه تشکیل شده ترکیب میشود اقدام عاجل و قاطعی بعمل آید.

با توجه به ضرورت اقدام سریع برای رفع این نیازمندیها دولت آماده است که علاوه بر حدود ۸ میلیارد ریال که در بودجه سال ۲۰۳۶ برای اجرای برنامه‌های احداث خانه‌های سازمانی و خانه‌های ارزان قیمت و اعطای کمک‌های اعتباراتی از طریق بانکهای تخصصی و شرکت‌های تعاونی مسکن اختصاص داده و نیز اعتباراتی که برای توسعه صنایع ساختمانی در بودجه همان سال منظور داشته، کوشش لازم را برای تجهیز منابع ملی و اعطای حمایت‌های لازم به بخش خصوصی برای رفع تدریجی مشکل مسکن معمول دارد.

حفظ موازنه ارزی و قدرت ریال:

بی‌تردید یکی از مبانی سیاست پولی دولت، حفظ موازنه ارزی و قدرت ریال است. تأکید بر این سیاست سبب شده است که مازاد حساب جاری ارزی کشور در سال ۲۰۳۴ به سه میلیارد دلار و در سال ۲۰۳۵ به ۲/۵ میلیارد دلار برسد و بدیهی است که کماکان کوشش خواهد شد که این موازنه بصورت مثبت باقی بماند. ذخایر خارجی ارزی کشور که در پایان سال ۲۰۳۴ معادل ۷/۳ میلیارد دلار بود در پایان سال جاری به ۷/۸ میلیارد دلار میرسد.

پس چنین اقتصاد آزاد که خانم‌ها و آقایان بخارج از کشور مسافرت میکنند و ارز آزاد بدست می‌آورند در کمتر کشوری چنین سیاستی وجود دارد ملاحظه می‌فرمائید ما نه تنها از ذخیره ارزیمان کاسته نشده بلکه اضافه هم شده است و این استحکام ریال را نشان میدهد (صحیح است).

خوشبختانه در سالهای اخیر، کشور ما با اتکاء به سیاست مستقل ملی و احساس مسؤولیت در خانواده جهانی خود وظیفه و مسؤولیت خویش را در قبال کشورهایی که با مسائل مالی مواجه بوده‌اند و بخصوص ممالک در حال رشد با علاقه‌مندی کامل ایفاء کرده است. چنانکه در سال ۲۰۳۴ رقمی در حدود ۲/۹ میلیارد دلار و در سال ۲۰۳۵ حدود دو میلیارد دلار صرف کمک‌های خارجی ایران شده است و در اجرای این سیاست، در بودجه سال ۲۰۳۶ رقم اعتبارات همکاری بین‌المللی ما حدود ۱/۱ میلیارد دلار خواهد بود. واضح است که ادامه سیاست ما در این زمینه تابع درآمدهای ما است و در شرایط کنونی که با کاهش درآمدهای نفتی روبرو هستیم ناگزیریم که اولویت برنامه‌های ملی خود را از هر جهت رعایت کنیم و در

وهله اول به ضرورت‌های زندگی مردم خودبپردازیم. براین اساس، بنحو اصولی برنامه‌ریزی‌های مربوط به توسعه‌مالی بردو پایه برنامه‌ریزی‌های مالی و اقتصادی، و برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و فرهنگی و عبارت دیگر بر بنیاد ایجاد تعادل میان دستاوردهای پیشرفت مادی و رشد عدالت اجتماعی و اعتدالی اخلاقی و معنوی قرار دارد بهمین مناسبت، در برنامه سال آینده، علاوه بر برنامه‌های اجتماعی که قبلاً به رشد سریع آنها اشاره کردم برنامه‌های فرهنگی و هنری نیز توسعه خواهد یافت و این یکی از اصول اعتقادی ما است که فرهنگ ایران زمین عنصر پویا و در عین حال زوال ناپذیر هستی و علت بقاء و قوام موجودیت قوم ایرانی است چنان نیروئی است که حتی در دوره‌های ناکامی نیز استمرار هویت ملی ما را پاسداری کرده است و در آینده نیز جاودانگی ما را تضمین خواهد کرد.

اعتقاد ما بر این است که رسالت و مصلحت بی‌چون و چرای ملی ما، حکم می‌کند که در همه حال، در تمامی راهها و فعالیت‌ها و سازندگیها، هم‌چنان بر این منبع فیاض و نیروبخش اتکاء کنیم و با هدف تعالی انسان، ارزشهای فرهنگ ایرانی را زاد و توشه راه تحولات سریع اقتصادی و صنعتی آینده سازیم. با این توجه که هدف همه پیشرفتهای مادی، تعالی و رفاه انسانی ایرانی است و هر نوع فعالیت اقتصادی به مثابه وسیله است نه هدف.

ما اینک بسوی اقتصادی می‌رویم که زیربنای آن را بجای درآمد نفت تولیدات صنعتی و کشاورزی ما خواهد ساخت و اطمینان دارم که سال آینده باین هدف نزدیک خواهیم شد و طی دوسه برنامه عمرانی بآن خواهیم رسید در این زمینه بخش خصوصی نیز نقش بزرگی دارد که باید با احساس مسئولیت ایفا کند.

نمایندگانی که در دوره‌های گذشته در این مجلس عضویت داشتند خوب بیاد دارند که ما در گذشته هنگام طرح بودجه راجع به چه مسائل کوچکی نظیر کره و ماست بحث می‌کردیم چون در آن زمان صنعتی بمعنای امروز آن نداشتیم در حالیکه امروز میدانیم که بسوی یک صنعت گسترده و تکنولوژی دقیق پیش می‌رویم و این مایه افتخار است که در نتیجه فرماندهی شاهنشاه و تلاش این ملت امروز به چنین مرحله‌ای از پیشرفت صنعتی رسیده‌ایم.

مشارکت و مسئولیت‌های ملی :

از مبانی برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی بویژه در فضای رستاخیز و برپایه مفاهیم رستاخیزی، تأکید بر اصل مشارکت است در جهت تحقق این هدف و

گسترش احساسی مسئولیت در گروه‌های گوناگون جامعه، در سال ۲۵۳۶ نیز اقدامات وسیعی در جهت اجرای اصل عدم تمرکز تفویض اختیارات و مسئولیت‌های بیشتری به مردم و انجمن‌های ملی بعمل خواهد آمد. نشانه بارز این امر کوشش دامنه‌داری است که در بودجه سال آینده در اجرای استانی کردن اعتبارات جاری تعداد بیشتری از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی که جمعاً بالغ بر ۲۷ سازمان میشود صورت گرفته است. بدیهی است هنگامی که از اصل عدم تمرکز و تفویض اختیارات و افزایش مسئولیت مقامهای محلی و نقش سازنده مردم در پیشبرد برنامه‌ها و مجموعاً گسترش روح مشارکت سخن میرود هرگز بدان مفهوم نباید تلقی شود که تمرکز تهران را به سایر نقاط کشور گسترش دهیم. آنچه در واقع مطرح است افزایش مسئولیت ملی و تجلی آن در فرد فرد مردم و تحقق کامل همان هدفی است که به اصل «سپردن کار مردم به مردم» معروف است.

نقش بخش خصوصی در جریان توسعه ملی

سیاست اقتصادی کشور همیشه مبتنی بر این بوده است که بخش عمومی می‌بایستی نیرو و امکانات مالی خویش را برای ایجاد زیربناها و صنایع اساسی و مادر بکار برد و به فعالیت در زمینه‌های پیردازد که امکانات مالی و فنی بخش خصوصی اجازه مشارکت در آنها را نمیدهد ولی در شرایط استثنائی چند سال اخیر و با توجه به فشارهای توری خارجی و بمنظور پاسخگویی به نیازهای فوری جامعه ایران دولت ناگزیر شد که به بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی پیردازد که در شرایط کنونی می‌تواند به عهده بخش خصوصی واگذار شود.

البته دولت آمادگی دارد که شرایط لازم را در راه تشویق و حمایت معقول از بخش خصوصی در اجرای وظایفی که این بخش بویژه در این مرحله از انقلاب به عهده دارد فراهم آورده و در این زمینه موجبات انجام موفقیت‌آمیز یک اشتراك مساعی همه جانبه را با توجه به هدفهای اجتماعی و اقتصادی انقلاب ایران بیش از پیش تأمین کند.

بهبود وضع کارمندان دولت

در اجرای اوامر ملوکانه، که همواره بر بهبود زندگی و رفاه حال کارمندان دولت تأکید فرموده‌اند دولت ظرف چند سال اخیر اقداماتی کرده و خواهد کرد که دریافتی آنان را افزایش دهد. از این رو در بودجه سال ۲۵۳۶ اعتباراتی بمنظور ارائه یک پایه ترفیع بکارکنان دولت و نیز برقراری فوق‌العاده شغل برای گروههایی که هنوز

است اعلام کنم که بامر شاهنشاه آریامهر اسامال به معلمین یک ماه حقوق عیدی داده میشود و اعتبار آن در بودجه سال جاری تأمین است. (حجتی - سپاس همه معلمان به شاهنشاه آریامهر و دولت خدمتگزار)

اعضای تمام وقت علمی دانشگاه‌ها نیز اسامال از عیدی بمیزان یک ماه حقوق و اعضای نیمه وقت هیئت علمی دانشگاهها از عیدی بمیزان ۱۰ روز حقوق برخوردار خواهند شد.

در مورد معلمین باید اضافه کنم که ما مقام معلمی را مقام مقدسی میدانیم و از همین رو همیشه احترام فراوانی نسبت به این گروه قایل بوده‌ایم. در همین بودجه اقداماتی برای تأمین رفاه بیشتر این گروه در نظر گرفته شده که امکانات مالی بیشتری در اختیار آنها قرار خواهد داد. اطمینان دارم که معلمین خواهند توانست در راه اعتدالی فرهنگ و پیشرفت مملکت خود نقش بزرگ و مؤثر خویش را بخوبی ایفا کنند. ما معلمین را بصورت افراد خانواده خود می‌نگریم معلم عضو هر خانواده‌ای است که بچه‌ای از آن خانواده به مدرسه میرود.

باید عرض کنم که دولت به پیروی از رهنمودهای شاهنشاه خود را موظف میداند ضمن تشویق و حمایت از افراد خادم و مسئولیت شناس، در مورد افراد خاطی و سهل‌انگار با کمال شدت رفتار کند.

از آنجا که مقابله و مبارزه با فساد در هر صورت و کیفیت، در شمار اساسی‌ترین فرائض ملی ما قرار دارد دولت وظیفه خود میداند که فساد را در هر موقع و مرحله‌ای ریشه کن کند و خاطی و فاسد را در هر لباس و چهره‌ای که باشد مطابق مقررات قانون بمجازات برساند و روشن است که سلاک و معیار قضاوت درباره هر فردی که به خطا یا فساد متهم میشود احکام و قرارهای مقام‌های صالح قضائی است و بنابراین اصل حفظ حیثیت افراد همواره با عمق و دقت تمام مورد توجه خواهد بود. (احسنت)

همانطور که اشاره شد، سرمایه لایزال میهن ما نیروی انسانی آن است و چون نیروی زنان نیمی از این منبع غنی و عنصر اساسی رشد و توسعه ملی ما را تشکیل میدهد کوشش وسیع و پر دامنه‌ای بعمل خواهد آمد که نقش زنان کشور ما در کلیه زمینه‌های مادی و معنوی اعتلاء پذیرد و سهم مشارکت آنان بحد شایسته ارتقاء یابد. (احسنت) امیدواریم که پیشرفت‌های جامعه زن ایرانی در کلیه شئون اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی چنان نمایان و چشمگیر شود که کشور ما در پایان دهه جهانی زن،

موفق بدریافت آن نشده‌اند تأمین شده است (احسنت) و نیز از اول مهرماه آینده ضریب جدول حقوقی مشمولان قانون استخدام کشوری از ۷۰ ریال به ۸۰ ریال ارتقاء خواهد یافت (احسنت) در اجرای فرمان همایونی مبنی بر اینکه تا پایان دوره برنامه عمرانی پنجم دریافتی متوسط هیچیک از حقوق بگیران دولت در ماه از دوازده هزار ریال کمتر نباشد ترتیبی داده میشود که با استفاده از تبصره‌ای که همراه لایحه بودجه تقدیم شده شده است دریافتی هر یک از کارکنان شاغل دولت در سال از ۱۴۴ هزار ریال کمتر نباشد بطوریکه حداقل متوسط دریافتی ماهانه آنان به ۱۲ هزار ریال برسد.

همچنین شاهنشاه اوامری راجع به بهبود وضع بازنشستگان و وظیفه بگیران صادر فرمودند و از طرف دولت توجه خاص مبذول میشود و طبق یکی دیگر از تبصره‌های بودجه، حقوق آنان بر اساس بالاترین شغلی که در دوره خدمت داشته‌اند و با احتساب آخرین ضریب ریالی و نیز رعایت ترفیعات استحقاقی ترمیم میگردد و مابه‌التفاوت آن بتدریج پرداخت میشود. ضمناً ترتیبی داده خواهد شد که حداقل دریافتی ماهانه بازنشستگان و وظیفه بگیران از اول فروردین ۲۵۳۶ از ده هزار ریال کمتر نباشد. (احسنت) این موضوع یک گروه بسیار عظیمی را در بر خواهد گرفت ترمیم حقوق هیئت علمی دانشگاهها نیز با توجه به هماهنگی‌های لازم انجام خواهد گرفت. (احسنت) بدیهی است که افزایش‌های مذکور که در مورد کارکنان کشوری در نظر گرفته شده در مورد نیروهای مسلح شاهنشاهی نیز طبق مقررات مربوطه مرحله اجرا در خواهد آمد (احسنت).

در اینجا لازم میدانم که به وضع کارمندان دولت اشاره ای بکنم. طی سالهای اخیر گروههای مختلفی از جامعه ما از ثمرات انقلاب بهره‌مند شده‌اند باین معنی که بازار تولید و مصرف چنان گسترش پیدا کرده که گروههای گوناگون جامعه از قبیل کارگر، صاحب صنعت توزیع کننده (اصناف) و کشاورزان به درآمدهای قابل توجهی رسیده‌اند. گروهی که از این ثمرات کمتر بهره‌مند شده کارمندان دولتند که یکایکشان مورد احترام هستند و در اجرای اوامر ملوکانه که همواره بر بهبود زندگی و رفاه حال کارمندان تأکید فرموده‌اند دولت اقداماتی ظرف چند سال اخیر کرده و خواهد کرد که دریافتی آنان را افزایش دهد.

حالا که صحبت از ترفیه حال کارمندان شد لازم

که به سال ۱۹۸۵ میلادی تعیین شده است در جمع اعضای خانواده ملل متحد موفق ترین بازتاب ها را داشته باشد. همانطور که میدانید دولت وزیر مشاور دارد که به این مسائل رسیدگی میکند و امیدوارم بتوانیم قدم های بلندی در این مورد نیز برداریم (انشاءالله)

جوانان

این اعتقادند ما پابرجا و مسلم است که جوانان تنها در مقام اکثریت جمعیت اسروزی کشور، بلکه بعنوان سازندگان و اداره کنندگان ایران نیرومند فردا باید از کلیه امکانات آموزش و پرورش و رفاهی بهره مند باشند.

تأکید بر سلامت جسمی و روحی جوانان، و کوشش در راه آمادگی آنان بخاطر اجرای هرچه دقیق تر رسالت های خود از طریق کسب معلومات و تجربیات علمی، همواره جزئی از سیاست های اقتصادی و اجتماعی ما را تشکیل داده است. نگاهی به گسترش روزافزون امکانات و بودجه های آموزش و پرورش و بویژه استقرار اصل آموزش رایگان به بهترین وجهی توجه بدین امر را گواهی میدهد.

بیشک جوانان ما متقابلاً می باید با استفاده از این شرایط آماده رو بگسترش، همراه با تأکید بر هویت فرهنگی و ایمان به هستی افتخار آمیز ایران و فردای روشن تر و نیرومندتر وطن، رسالت های خویش را بشناسند و در راه اجرای این رسالت ها با تمام نیرو کوشش نمایند. توجه بامور دفاعی

خانم ها آقایان، پیش از این به سیاست دولت در زمینه تقویت بنیه دفاعی کشور و اهمیت آن از لحاظ حفظ استقلال و موجودیت کشور اشاره کردم. در اینجا لازم

میدانم اعلام کنم که باتمام اهمیت و ضرورتی که برای نیروی دفاعی کشور خود قایل هستیم، در بودجه جدید، برای نخستین بار در سالهای اخیر، هزینه های دفاعی نه تنها افزایش نیافته، بلکه کاهش نیز پیدا کرده است.

باتوجه به امکانات مالی کشور، تصمیم گرفته شده است که بجای کاستن از بودجه آموزش و پرورش و سایر زمینه های اجتماعی، بودجه دفاعی را کاهش دهیم. بر این اساس بودجه دفاعی ایران نسبت به سال جاری حدود دو درصد تقلیل می یابد و متقابلاً توجه بیشتری به آموزش و پرورش، بهداشت و سایر امور اجتماعی معطوف میشود.

اما باید تأکید کنم که کاهش هزینه های دفاعی به هیچ روی بمعنای کم شدن ضرورت حیاتی دفاع از سرزمین های ایران

و منافع ملی مانیست (صحیح است). شاهنشاهی، دفاع از ایران را مافوق اصول انقلاب ایران اعلام فرموده اند زیرا که اگر یک ایران مستقل، نیرومند و متکی بخود وجود نداشته باشد هیچ یک از اصول انقلاب ایران نیز وجود نخواهد داشت (صحیح است).

بدین سان آنچه بودجه جدید مطرح میکند یک تجدید نظر در موضع گیریها است نه کم توجهی به مسئله مرگ و زندگی ملی. ودوست و دشمن نباید کوچکترین تردیدی در این زمینه بخود راه بدهند.

ایران همچنان اراده و توانائی خویش را برای مقابله با هرگونه تهدیدی که علیه سرزمین و منافع ملی اش بشود حفظ خواهد کرد (آفرین)، اما با کم کردن بودجه دفاعی بر اساس درآمدهای موجود، ناچار است که چتر گسترده خود را اندکی بهم آورد و سایه دفاعی خویش را بیشتر به سرزمین ایران بگستراند.

ایران در برنامه ریزی های دفاعی خود پذیرفتن مسؤلیت های بزرگتر را در دفاع از منطقه خلیج فارس تنگه هرمز، اقیانوس هند و نگاه بشرق پیش بینی کرده بود اما آنچه اکنون مطرح است تجدید نظر در موضع گیری ایران در قبال این مسؤلیت ها است.

بدیهی است که سهم بزرگتر ایران در این زمینه به سود تمامی ملل منطقه و تمامی ملت ها است. اما ایران در مقام یک کشور متکی بنفس، بیش از هر چیز به منافع ملی خویش می اندیشد. (صحیح است)

در حال، گرچه بودجه دفاعی کاهش می یابد ولی ایران همچنان به قدرت و غیرت و دلاوری فرزندان خویش متکی است و معتقد است که با اتکاء به این روحیه دلاوری، و کار و کوشش بیشتر است که میتواند این کاهش بودجه دفاعی را جبران نماید. مضافاً بر اینکه این سیاستها جنبه موقت دارد و اضافه درآمدها به تقویت نیروهای دفاعی اختصاص خواهد یافت. (احسنت)

سیاست دولت در زمینه نفت

در مورد نفت همه ملت ایران، در جریان چگونگی سیاست دولت شاهنشاهی هستند، زیرا این سیاست از طریق کلیه وسایل ارتباط جمعی با آگاهی ملت ایران و همه جهانیان رسیده است. امروز دنیا میداند که ایران در زمینه نفت، دور از هر نوع جنجال و هیاهو سیاست معتدل و معقولی دارد و بدلیل اینکه آنچه می گوید بر اساس حق و واقعیت است روی حرف خود محکم و بی تزلزل می ایستد بخصوص نشان داده است که آنچه را بدست

میاورد در راه سرمایه گذاریهای صنعتی و افزایش تولید بمصرف میرسد در صورتی که بعضی ها نمیدانند که با درآمد نفت خود چه بکنند.

ضمناً باتوجه به امکانات استثنائی ایران، سیاست مبادله نفت با کالاهای سرمایه ای - کارخانه ها و تجهیزات مورد نیاز کشور را دنبال خواهیم کرد و در این زمینه موفقیت های زیادی هم بدست آمده است. (احسنت)

سیاست خارجی

سیاست خارجی دولت شاهنشاهی بر اساس سیاست مستقل ملی ایران همچنان در جهت همزیستی مسالمت آمیز و احترام متقابل و تحکیم میانی همکاری با همه دولت ها بدون توجه به نظام سیاسی آنها پیش میرود و در زمینه های گوناگون با موفقیت همراه بوده است.

روابط ما با همسایه شمالی، اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، بر اساس همکاری و دوستی و احترام متقابل در زمینه های اقتصادی و فرهنگی و فنی گسترش می یابد.

مناسبات ایران با پاکستان و ترکیه چه در محدوده همکاریهای عمران منطقه ای و چه در چهار چوب سازمان پیمان مرکزی و چه در قلمرو روابط دو جانبه از صمیمیت و تفاهم فراوان برخوردار است. انعقاد کنفرانس سران سه کشور دراز میر در اردیبهشت ماه گذشته زمینه را برای همکاریهای هرچه بیشتر در امور اقتصادی و بازرگانی این سه کشور فراهم ساخته است.

با دولت جمهوری افغانستان نیز مناسبات حسنه که از علائق دیرینه فرهنگی و تفاهم و برادری دو کشور سرچشمه میگردد ادامه دارد.

روابط ایران با دولت جمهوری عراق نیز خوشبختانه با اقتضای مناسبات همسایگی و دینی و همبستگیهای تاریخی و فرهنگی در مسیر دوستی و همکاری قرار دارد و پس از توافقات اخیر هیچ مسئله حل نشده ای بین دو کشور باقی نمانده است.

مناسبات ایران با کشورهای عربی که در جنوب خلیج فارس قرار دارند و با کشورهای شبه جزیره عربی همچنان رو بتوسعه است و برای همکاریهای بیشتر بین این کشورها در سالی که گذشت تبادل نظرهای بسیار سودمندی صورت گرفت که امید است در آینده به نتیجه مثبت برسد. روابط ایران با کشورهای سوریه و اردن و مصر نیز بسیار صمیمانه است.

مناسبات ایران و هند بر بنیاد روابط کنهسال تاریخی،

علائق فرهنگی، در زمینه همکاریهای اقتصادی، فنی و فرهنگی از شرایط مساعدی بهره مند است.

علاوه بر کشورهای همجوار، روابط ایران با سایر کشورهای جهان اعم از غرب و شرق یا کشورهای جهان سوم بر اساس همکاریهای سازنده و احترام متقابل استوار است.

بخصوص در سالی که گذشت مناسبات دولت شاهنشاهی با کشورهای واقع در قاره آفریقا توسعه بیشتری پیدا کرده است.

روابط دولت شاهنشاهی با ایالات متحده آمریکا و اروپای غربی بر اساس دوستی و همکاریهای وسیع بازرگانی و فنی و اقتصادی و فرهنگی استوار است.

مناسبات ایران با کشورهای سوسیالیست همچنان بر اساس دوستی و احترام متقابل و همکاریهای اقتصادی و فنی و بازرگانی در حال پیشرفت است.

با جمهوری خلق چین نیز همکاری و مناسبات دوستانه کماکان ادامه دارد.

دولت شاهنشاهی از ادامه بحران خاورمیانه بسیار نگران است و همچنان معتقد است که این مسائل باید بر اساس قطعنامه های شورای امنیت با تخلیه کامل اراضی اشغال شده اعراب و تأمین حقوق مشروع مردم فلسطین از طریق مسالمت آمیز حل شود و از فرصت مناسبی که در حال حاضر برای این مسئله پیدا شده است حداکثر استفاده بعمل آید.

دولت ایران خوشوقت است که بحران داخلی لبنان تا اندازه ای تخفیف یافته و امیدوار است موجباتی فراهم آید که زمینه صلح و آرامش مستمر در این کشور فراهم شود و اختلافات و برادر کشی به صلح دوستی دائمی مبدل گردد.

بنیان سیاست دولت شاهنشاهی در مورد خلیج فارس همچنان بر این اصل استوار است که صلح و آرامش در این منطقه فقط از طریق همکاری و معاضدت کشورهای ساحلی تأمین میگردد. خوشوقتیم که فداکاریهای فرزندان دلیر ما که بدرخواست دولت عمان برای مقابله با شورشیان بان کشور رفته بودند نتیجه مثبت به بار آورد و توطئه بزرگ اجنبی علیه این همسایه ما خنثی شد و در نتیجه دولت شاهنشاهی زمینه را برای فرا خواندن قسمتی از نیروهای اعزامی خود مناسب دید. در مورد اقیانوس هند دولت شاهنشاهی همچنان از اندیشه اعلام این اقیانوس بعنوان منطقه صلح پشتیبانی میکند و معتقد است با عملی شدن این کار کشورهای شبه قاره هند که جملگی با ایران روابط

دوستانه دارند میتوانند با همکاری و معاضدت در راه پیشرفت اقتصادی و اجتماعی گام بردارند.

دولت شاهنشاهی همچنان برای رفع تشنج در نقاط مختلف جهان کوشش مینماید. ابتکار کشور ما بمنظور اعلام نمودن خاورمیانه بعنوان منطقه عاری از سلاحهای اتمی که با استقبال کلیه اعضاء سازمان ملل مواجه شده نموداری از این کوششها است. در زمینه خلع سلاح کامل و عمومی با نظارت مؤثر بین المللی دولت ایران نقش بسیار مؤثری ایفا نموده است که مورد تأیید و موافقت تعداد زیادی از کشورهای قرار گرفته است که بمسئولیت های بین المللی خود پای بندند.

کشور ما در زمینه کاهش فاصله میان دنیای فقیر و غنی علاوه بر آنکه همواره معتقد به لزوم همکاری و اقدامات مؤثر بوده به تنهایی و هماهنگ با امکانات موجود به کشورهای نیازمند کمک نموده است.

دولت ایران به لزوم تجدید نظر اصولی در مناسبات اقتصادی و بازرگانی بین المللی و ازین رفتن تبعیضها و روابط غیر عادلانه اعتقاد راسخ دارد. جای تأسف است که نه در کنفرانس تجارت و توسعه و نه در کنفرانس همکاری اقتصادی و بین المللی پاریس پیشرفت محسوسی در این زمینه حاصل نگردیده است.

خانم ها، آقایان :

آنچه در این گزارش بمیان آمد، نکاتی بود در باره فلسفه و چگونگی تنظیم بودجه و هدفهایی که این بودجه در زمینه های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی تعقیب میکند.

ضمن مروری دقیق تر در ارقام و فصول مختلف بودجه که هم اکنون در اختیار شما قرار می گیرد روشن خواهد شد که نخست این بودجه حلقه اتصالی است بین پایان یک برنامه عمرانی بزرگ و آغاز یک برنامه عمرانی بمراتب بزرگتر.

همچنین این بودجه بازتابی است از آغاز یک برداشت تازه از توسعه ملی، بدین معنی که بیش از پیش در آن بر هماهنگی توسعه مادی و معنوی جامعه تأکید و اصرار شده است. در این بودجه همانطور که ملاحظه خواهید کرد اصل سرفه جوئی و استفاده حداکثر از منابع، بالا بردن سطح بهره وری بر اساس فرمان شاهنشاه آریامهر با قاطعیت مورد نظر قرار گرفته است، ضمن مطالعه بودجه و ارقام و هدفهای آن، ملاحظه خواهید کرد که در آن سیاست اتکاء هرچه بیشتر به منابع غیر نفتی و رشد هرچه بیشتر بخش های غیر نفت بنحوی که بمرور زمان جایگزین

درآمدهای ناشی از نفت شود مورد تأکید قرار گرفته و تردید نیست که نیل باین مقصود در گرو افزایش سطح کار و کوشش خلاق و مولد فرد فرد مردم ایران است.

از خانمها و آقایان مثل هر سال انتظار دارم که لایحه بودجه را با همان دقت و امان نظر که همواره در رسیدگی لوایح دولت معمول میداشته اند مورد مطالعه قرار دهند و دولت را از اندیشه های صائب و راهنماییهای ثمربخش خویش بهره مند سازند. تعداد صفحات این بودجه بسیار زیاد است ولی این صفحات نماینده اقدامات مهمی است که در این مملکت انجام گرفته یا انجام خواهد گرفت. شما ب بررسی این بودجه تنها بکارنامه دولت رسیدگی نمیکنید بلکه این بودجه نماینده کارمات ایران است، کار کارگزارانش، کشاورزانش، صاحبان صنایعش، دانشجویان، معلمین و استادانش کار کارمندان و کارمندان گروههای مختلفی که این جامعه بزرگ را تشکیل میدهند، شما در صفحات زیاد این بودجه وضع اقتصادی کشور و برنامه های عمرانی مملکت و عملکرد مؤسسات انتفاعی و شرکتهای دولتی را بوضوح با اعداد و ارقام ملاحظه خواهید کرد و استدعای من این است که با صبر و حوصله همیشگی این بودجه را بررسی کنید. من و همکارانم همیشه در کمیسیون بودجه آماده خواهیم بود که توضیحات بیشتر را در اختیار شما قرار دهیم و از نظریات انقلابی شما استفاده کنیم و امیدواریم بتوانیم بودجه ای را که تصویب میکنید به بهترین وضعی اجرا کنیم من اطمینان دارم که خواهیم توانست این بودجه را در این فضای رستاخیزی و با اتکا به گفت و شنود و تبادل نظر با هم بررسی کنیم و به بهترین صورتی ارائه دهیم.

این بودجه ای است که بین پایان برنامه پنجم و شروع برنامه ششم اجرا میشود. گرچه شما هرگز نباید پیشرفت حوزه انتخابی خود را فراموش کنید ولی من اطمینان دارم که شما پیشرفت حوزه انتخابیه خود را در مجموع پیشرفت کشور ایران و تمدن بزرگ خواهید یافت. در حال امیدوارم که این بودجه را با حوصله و تیزبینی و هوشیاری و موشکافی نگاه کنید. در گذشته که ما در زیر یک چتر رستاخیز نبودیم برای ایراد گرفتن به بودجه دولت بدلالی نظیر چاپ و صفحه بندی

بودجه متوسل میشویم ولی در این عصر رستاخیز چنین مواردی پیش نمی آید.

این نکته را هم که بارها تذکر داده ام یکبار دیگر تذکر میدهم که من عاشق افکارم نیستم و عاشق این بودجه هم نخواهم بود همه ما با هم نگاهی به این بودجه میاندازیم و با هم بررسی میکنیم و با هم گام برمیداریم.

ما امسال پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی را برگزار میکنیم و بزودی وارد پنجاه و یکمین سال شاهنشاهی پهلوی می شویم و دهها دهه درخشان دیگر در پیش داریم و باید بتوانیم باتمام قوا به پیشرفت مملکت کمک کنیم گرچه ممکن است مشکلاتی داشته باشیم ولی هر فرد ایرانی مشکل گشاست، تاکنون نیز هر وقت مشکلی داشته ایم آنرا بنفع مملکت حل کرده ایم.

من یکبار دیگر از همکاری شما سپاسگزار می کنم این دولت همیشه از حمایت و دوستی شما برادران و خواهران عزیز برخوردار بوده و امیدواریم که همیشه از همان محبت و دوستی که با ما داشته اید برخوردار باشیم. همه مادر راه یک هدف پیش میرویم و از خداوند متعال خواهانیم که خدمتگزاران خوبی برای شاهنشاهان و برای ملت ما باشیم و بتوانیم با خدمات خود موجبات رضایت شاهنشاه و ملت ایران را بدست بیاوریم (احسنت، احسنت).

۵ - تقدیم سؤال بوسیله آقای مظهری از وزارت بهداری و بهزیستی.

رئیس - آقای مظهری فرمایشی دارید بفرمائید.

مظهری - سؤالی است از وزارت بهداری و بهزیستی که تقدیم میکنم.

رئیس - سؤال بدولت ابلاغ میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون تحقیق درباره انتخابات نفر اول حوزه انتخابیه بوشهر و نمایندگی آقای محمدصادق صفری پور.

رئیس - گزارش کمیسیون تحقیق درباره انتخابات نفر اول حوزه انتخابیه بوشهر مطرح است آقای دکتر صدیق اسفندیاری بفرمائید.

دکتر صدیق اسفندیاری (مخبر کمیسیون تحقیق) -

ساحت مقدس مجلس شورای ملی، گزارش از کمیسیون تحقیق در مورد انتخابات حوزه بوشهر در بیست و چهارمین دوره تقنینیه و رسیدگی به صلاحیت آقای محمدصادق صفری پور نماینده منتخب آن حوزه.

احتراماً در مورد پرونده انتخابات حوزه بوشهر بعرض

نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میرساند پرونده مزبور بشعبه سوم ارجاع شعبه مذکور پس از رسیدگی باتوجه باینکه در مهلت مقرر قانونی هیچگونه اعتراضی نسبت بجریان انتخابات حوزه سرقوم نرسیده بود صحت آن را تأیید ولی بسبب شایعاتی که در بعضی جرائد نسبت به آقای محمد صادق صفری پور که حائز اکثریت آراء آن حوزه گردیده منعکس شده بود پرونده مزبور را برای رسیدگی در این مورد بکمیسیون تحقیق ارجاع نمودند - چون در پرونده انتخابات سوابقی که حاکی از عدم صلاحیت نماینده منتخب بوشهر بنظر نرسید و از طرف مقامات رسمی و دولتی نیز اعلام جرم یا خلافی نشده بود. کمیسیون از مراجع مربوطه تقاضا نمود که هرگاه مدارک و اسناد و سوابقی در دست دارند جمع آوری و به مجلس شورای ملی ارسال دارند - کمیسیون تحقیق در جلسات متعددی که باین منظور تشکیل داد مدارک و اسنادی را که در مدت رسیدگی از مراجع قضائی و دولتی رسیده بود دقیقاً بررسی و گزارش آنرا باختصار باستحضار میرساند.

۱ - اتهام آقای محمد صادق صفری پور مبنی بر گرانفروشی برنج به ترتیب در کمیسیون امنیت شهرستان بوشهر و دادگاه استان فارس و بالاخره در دادگاه نظام صنفی رسیدگی گردیده نتیجه نهائی دایر بر وارد نبودن اتهام و برائت نامبرده می باشد.

۲ - نتایج رسیدگی باتهام دیگر آقای محمد صادق صفری پور، در مورد گران فروختن اتومبیل و نداشتن پروانه کسب نیز در دادگاه نظام صنفی و دادگاه استان فارس بدینقرار است:

از جهت گرانفروشی اتومبیل اتهام را وارد ندانسته و حکم بربرائت داده اند و از نظر نداشتن پروانه کسب بپرداخت سی هزار ریال جزای نقدی و تعطیل واحد صنفی محکوم گردیده که پرونده در اثر فرجامخواهی بدیوان کشور ارسال شده.

باتوجه بموارد فوق الذکر بنا بقوانین و مقررات جاری نسبت به صلاحیت نمایندگی آقای محمد صادق صفری پور ایرادی وارد نیست.

ضمناً بعد از صدور اعتبار نامه نمایندگی تعقیب جزائی قبل از انجام تشریفات مقرر در قوانین و مقررات مربوط و کسب مجوز از مجلس شورای ملی وجهه قانونی نداشته است.

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیون تحقیق نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به این گزارش باورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان به ترتیب زیر وسیله آقای مهندس صائبی «منشی» اعلام شد و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).

آقایان: جهان‌شاه افشار - بسیج خلخالی - پیر - سید محمد کاظم جزایری - آرموده - ادیب مجلسی - سیف‌اله افشار - دکتر بقائی یزدی - جعفری - اربابی اناری - بنکدار پور - پیشوائی - جلالیان - خطیبی - الداغی - بنی احمد - دکتر تجدد - جندقی - آشوریان - الموتی - دکتر بهادری - تدین - خورشید - آصف - اسحق نژاد - سعید جوادی - دادفر - عبدالهادی آقایان - محمد اسدی - تژده - جوکار - بانو اما آقایان - اهری - بانو جهانبانی - دانشی - آلتی جعفری - ایلخانی - تقی زاده منظری - جهانشاهی - بانو داودی - آموزگار - اسکندری - بانو بابان - توتونچی افشار - چلاجور - درودی - بانو باصلتی - اسکویی - بیات - دلخوش فومنی - ابتهاج سمیعی - اشرفی - پارسا - توکلی - حاتمی - ابطیحی فهلیانی - دکتر اعتمادی - تولانی زاده - حاجی - منوچهر دهقان - اعظمی باوند پور - جاف - حریری - دهقان نژاد - پزشکی - جباری - حیدرزاده امین - ذوالفقاری - اخباری - جواد افتخاری - بزرگ زاده - پور بردباری - سید محمد جزایری - حیدری - راشدی - دکتر مهر - نصیری زاده - معینی چاغروند - مهرزاد - وشمگیر - معینی قراگزلو - میرزالدو - وکیل گیلانی - ملکشاهی - میرعرب رضی - نوربخش دماوندی - بانو هاشمی - منتظری - میرلاشاری - محمد نوری - هاشمی میانداوآب - دکتر منصور - مجتبی نوری - هرزندی - منصوریان - نوری اسفندیاری - یاسینی - محمد حسین موسوی - بانو نجیمی نائینی - دکتر نصیری - بانو وحیدی - یگانه - جهانشاه افشار - بسیج خلخالی - پیر - سید محمد کاظم جزایری - آرموده - ادیب مجلسی - سیف‌الله افشار - دکتر بقائی یزدی - جعفری - اربابی اناری - بنکدار پور - پیشوائی - جلالیان - خطیبی - الداغی - بنی احمد - دکتر تجدد - جندقی - آشوریان - الموتی - دکتر بهادری - تدین - خورشید - آصف - اسحق نژاد - سعید جوادی - دادفر - عبدالهادی آقایان - محمد اسدی - تژده - جوکار - بانو اما آقایان - اهری - بانو جهانبانی - دانشی - آلتی جعفری - ایلخانی - تقی زاده منظری - جهانشاهی - بانو داودی - آموزگار - اسکندری - بانو بابان - توتونچی افشار - چلاجور - درودی - بانو باصلتی - اسکویی - بیات - دلخوش فومنی - ابتهاج سمیعی - اشرفی - پارسا - توکلی - حاتمی - ابطیحی فهلیانی - دکتر اعتمادی - تولانی زاده - حاجی - منوچهر دهقان - اعظمی باوند پور - جاف - حریری - دهقان نژاد - پزشکی - جباری - حیدرزاده امین -

بیگوند - سید کریم کاظمی - دکتر محقق - رفعتی - بانوسلیلی - دکتر شیروانی - ظفری - فلاح مقدم - محمد صادق کاظمی - رهبر - سلیمانی - سید علی صائب - دکتر فیروز آبادی - کبیری - ریاضی - صائبی - قائمی - سلیمی - منصور صادقی - عالمی - قادری - بانو کمالی آزاد - بانو مشائی - بانو زاهدی - قاسم زاده - کمیلی زاده - دکتر مشیر - سیدی - دکتر عاملی تهرانی - کهن - مظهری - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صحرایی - عباس عطائی - قاضی - دکتر کیان - معتضدی. (آراء داده شده شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید).

آراء موافق - ۱۸۷ رأی .

رئیس - گزارش کمیسیون تحقیق در باره صحت انتخابات نفاول حوزه انتخابیه بوشهر و نمایندگی آقای محمد صادق صفری پوربا ۱۸۷ رأی موافق ، باتفاق آراء تصویب میشود (نمایندگان مبارک است)

موافقین آقایان: دکتر طبیب - دکتر مهر - نصیری زاده - معینی چاغروند - مهرزاد - وشمگیر - معینی قراگزلو - میرزالدو - وکیل گیلانی - ملکشاهی - میرعرب رضی - نوربخش دماوندی - بانو هاشمی - منتظری - میرلاشاری - محمد نوری - هاشمی میانداوآب - دکتر منصور - مجتبی نوری - هرزندی - منصوریان - نوری اسفندیاری - یاسینی - محمد حسین موسوی - بانو نجیمی نائینی - دکتر نصیری - بانو وحیدی - یگانه - جهانشاه افشار - بسیج خلخالی - پیر - سید محمد کاظم جزایری - آرموده - ادیب مجلسی - سیف‌الله افشار - دکتر بقائی یزدی - جعفری - اربابی اناری - بنکدار پور - پیشوائی - جلالیان - خطیبی - الداغی - بنی احمد - دکتر تجدد - جندقی - آشوریان - الموتی - دکتر بهادری - تدین - خورشید - آصف - اسحق نژاد - سعید جوادی - دادفر - عبدالهادی آقایان - محمد اسدی - تژده - جوکار - بانو اما آقایان - اهری - بانو جهانبانی - دانشی - آلتی جعفری - ایلخانی - تقی زاده منظری - جهانشاهی - بانو داودی - آموزگار - اسکندری - بانو بابان - توتونچی افشار - چلاجور - درودی - بانو باصلتی - اسکویی - بیات - دلخوش فومنی - ابتهاج سمیعی - اشرفی - پارسا - توکلی - حاتمی - ابطیحی فهلیانی - دکتر اعتمادی - تولانی زاده - حاجی - منوچهر دهقان - اعظمی باوند پور - جاف - حریری - دهقان نژاد - پزشکی - جباری - حیدرزاده امین -

۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به الحاق سه تبصره بقانون امور گمرکی و ارسال به مجلس سنا .

رئیس - گزارش شور دوم الحاق سه تبصره بقانون امور گمرکی مطرح است قرائت میشود . (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز یکشنبه ۲۴ بهمن ماه ۲۵۳۵ بحضور آقای علی اصغر طباطبائی معاون پارلمانی وزارت امور اقتصادی و دارائی لایحه شماره ۶۱۹۷۲ مورخ ۲۵۳۵/۹/۷ راجع بالحاق سه تبصره بقانون امور گمرکی را که گزارش شورا اول آن بشماره ۴۹۵ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شورا اول را تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون الحاق سه تبصره بقانون امور گمرکی ماده واحده - تبصره های زیر بقانون امور گمرکی مصوب خرداد ۲۵۳۳ اضافه میشود :

الف - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره پنج و شش به ماده ۲۲ قانون امور گمرکی اضافه می شود .

تبصره ۵ -۱- حداکثر توقف هر کالا در انبارها و اماکن گمرکی فرودگاههای کشور سی (۳۰) روز و قابل تمدید نمیشد و هزینه انبارداری در فرودگاهها از تاریخ روز سوم تخلیه کالا دریافت میشود .

۲ - چنانچه پس از انقضاء مدت هفت (۷) روز از تاریخ ابلاغ اخطار متروکه شدن کالا نسبت به ترخیص و خروج آن از گمرک اقدام نشود کالای مزبور از طریق حراج بفروش خواهد رسید . و در مورد وجوه حاصل از فروش طبق مقررات قانونی عمل خواهد شد .

تبصره ۴ - به گمرک ایران اجازه داده میشود کلیه مواد شیمیائی مذکور در قسمت های ششم و هفتم جدول تعرفه گمرکی و مواد آتشزا که پس از انقضاء مدت ده (۱۰) روز پس از اولین اخطار بعد از ورود کالا به صاحبان آن ترخیص نشود طبق آئین نامه ای که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید اقدام به فروش یا تحویل به یکی از سازمانهای دولتی نموده و در صورتیکه امکان مصارف مذکور نباشد معدوم خواهد شد .

ب - تبصره ذیل به ماده ۲۳ قانون امور گمرکی اضافه میشود .

ذوالفقاری - اخباری - جواد افتخاری - بزرگ زاده - پور بردباری - سید محمد جزایری - حیدری - راشدی - رامبد - ساگینیان - صدر - عباس میرزائی - صدوری کیوان - دکتر رئیس - ستاری - دکتر صدیق اسفندیاری - دکتر عدل - قرائی - شریعت - صدیق زاده - بانو عدلیلی - لیوانی - دکتر رحمانی - دکتر ستوده - شریفی - بانو صنیع - قراگزلو شجاعی - ماحوزی - شهبانی - بانو ضرابی - قربانی نسب - مافی - رحیمی لاریجانی - سعادت فرد - غلامرضا غضنفری - قریشی - دکتر رشید یاسمی - طباطبائی - دکتر فرزاد امیری - قوامی - رضوانی - دکتر سعید - عبداللطیف شیخ الاسلامی - مجتبیائی - رضوی نژاد - کریم بخش سعیدی - مهدی شیخ الاسلامی - طرفی - دکتر فروزین - مجتهدی - دکتر رفعت - شیخ الاسلامی بانه - فرهنگ بیگوند - سید کریم کاظمی - دکتر محقق - رفعتی - بانوسلیلی - دکتر شیروانی - ظفری - فلاح مقدم - محمد صادق کاظمی - رهبر - سلیمانی - سید علی صائب - دکتر فیروز آبادی - کبیری - ریاضی - صائبی - سلیمی - منصور صادقی - عالمی - قادری - بانو کمالی آزاد - بانو مشائی - بانو زاهدی - قاسم زاده - کمیلی زاده - دکتر مشیر - سیدی - دکتر عاملی تهرانی - کهن - مظهری - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صحرایی - عطائی - قاضی - دکتر کیان - معتضدی - قاسمی .

غائبین در رأی آقایان - موسوی ماکوئی - صدر - غلامرضا غضنفری - قوامی - کریم بخش سعیدی - قادری - سیفی اینانلو - صحرایی - بسیج خلخالی - سیف‌الله افشار - جعفری - تدین - جوکار - آموزگار - بیات - جباری .

۷- تقدیم لایحه آئین نامه رسته افسران، درجه داران و افراد شهربانی کشور شاهنشاهی، بوسیله آقای دکتر آگاه معاون وزارت کشور.

رئیس - آقای دکتر آگاه بفرمائید .

دکتر آگاه (معاون وزارت کشور) - در اجرای ماده ۸ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی آئین نامه رسته افسران، درجه داران و افراد شهربانی کشور شاهنشاهی را تقدیم میکنم و تقاضای تصویب آن را در کمیسیونهای مربوط مجلسین دارم .

رئیس - آئین نامه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

تبصره - در فرودگاههای کشور حداکثر توقف کالا پس از صدور سند ترخیص یا قبض فروش سی (۳۰) روز است و پس از آن کالا متروکه تلقی و با رعایت بند ۲ از تبصره پنج ذیل ماده ۲۲ قانون امور گمرکی بفروش خواهد رسید و در مورد وجوه حاصل از فروش طبق مقررات قانونی عمل خواهد شد.

مخبر کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی -

محمدعلی ادیب مجلسی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۹- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به جبران خسارات وارده از انفجار مرمیات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش شور دوم جبران خسارات وارده از انفجار مرمیات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی در جلسه روزیکشنبه ۲۴ بهمن ماه ۲۵۳۵ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۶۳۵۲ مورخ ۲۵۳۵/۹/۱۷ راجع به جبران خسارات وارده از انفجار مرمیات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی را که گزارش شورا اول آن بشماره ۵۰۸ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شورا اول را تصویب کرد.

اینکه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون جبران خسارات وارده از انفجار مرمیات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی

ماده واحده - وزارت جنگ، ژاندارمری کشور شاهنشاهی و شهربانی کشور شاهنشاهی اجازه داده میشود زیانهای مالی و خسارات ناشی از صدمات بدنی و جانی را که از انفجار مرمیات و مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی در خارج از میدانهای تیر باشی خاص وارد میشود حسب مورد

از محل اعتبار خود جبران نمایند. ضوابط و نحوه جبران خسارات برابر آیین نامه‌ای که وسیله وزارت جنگ و وزارت کشور تنظیم و به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین میرسد تعیین خواهد شد.

مخبر کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی -

محمدعلی ادیب مجلسی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه روزیکشنبه ۲۴/۱۱/۲۵۳۵ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه جبران خسارات وارده از انفجار مرمیات یا مهمات نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شورا اول را تصویب کرد.

اینکه گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - عبدالحمین تژده

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون بهداری و بهزیستی راجع به تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش شور دوم تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون بهداری و بهزیستی بمجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری و بهزیستی در جلسه روز سه شنبه ۱۹/۱۱/۲۵۳۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۶۱۱۲۲ مورخ ۲۵۳۵/۹/۱۱ راجع بتأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی را که گزارش شورا اول آن بشماره ۹۶۴ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و باتوجه با پیشنهاد رسیده مصوبه شورا اول را با اصلاحاتی

بشرح زیر تصویب کرد:

اینکه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم تقدیم میدارد.

لایحه قانون تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی **ماده واحده** - سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی و شهربانی کشور شاهنشاهی، اجازه داده میشود از تاریخ ۲۵/۱۲/۲۵۳۴ خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان شاغل و همچنین افزارمندان بازنشسته و عائله درجه یک آنان و نیز افزارمندان معلول و عائله درجه یک آنان و مستمری بگيران را در مقابل هرنوع بیماری و زایمان طبق ضوابط مذکور در قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور و شهربانی کشور تأمین نماید.

تبصره ۱ - از نظر این قانون عائله درجه یک عبارت از فرزندان و پدر و مادر تحت تکفل و همسر میباشد.

تبصره ۲ - هزینه خدمات درمانی اشخاص مذکور در تبصره ۱ این قانون معادل شش درصد حقوق ماهانه افزارمندان ارتش شاهنشاهی و یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی است که به ترتیب زیر تأمین خواهد شد:

الف - در مورد شاغلین - معادل چهار درصد حقوق ماهانه افزارمندان شاغل از محل بودجه وزارت جنگ و یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تأمین و دودرصد بقیه از حقوق ماهانه افزارمندان شاغل کسر و سازمان پرداخت خواهد شد.

ب - در مورد بازنشستگان و معلولین - معادل چهار درصد حقوق ماهانه افزارمندان - بازنشسته و معلول از محل بودجه وزارت جنگ و یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تأمین و دودرصد بقیه از حقوق ماهانه افزارمندان بازنشسته و معلول کسر و سازمان پرداخت خواهد شد.

ج - در مورد مستمری بگيران - معادل چهار درصد حقوق مستمری آنان از محل بودجه وزارت جنگ و یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تأمین و دودرصد بقیه از حقوق مستمری آنان کسر و سازمان پرداخت خواهد شد.

مخبر کمیسیون بهداری و بهزیستی دکتر علی صدیق اسفندیاری

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه روز سه شنبه ۱۹/۱۱/۲۵۳۵ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع بتأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون بهداری و بهزیستی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینکه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - عبدالحمین تژده

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی در جلسه روزیکشنبه ۲۴ بهمن ماه ۲۵۳۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افزارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون بهداری و بهزیستی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینکه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امورات اقتصادی و دارائی -

محمدعلی ادیب مجلسی **رئیس** - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ آقای دکتر درودی بفرمائید.

دکتر درودی - اگر چه شور دوم لایحه است و موقع پیشنهاد نیست معذالک چون نقصی بنظر من رسیده عرض میکنم که بایستی مجلس سنا باین نقص توجه کند، در تبصره یک ذکر شده «از نظراین قانون عائله درجه یک عبارت از فرزندان و پدر و مادر تحت تکفل و همسر میباشد» فرزندان بصورت جمع نوشته شده و همسر بصورت مفرد چون ممکن است یک نفر بیشتر از یک نفر همسر داشته باشد و در اینجا یکی مفرد و دیگری جمع نوشته شده یا باید هر دو جمع نوشته شود یعنی همسر هم باید بصورت همسران نوشته شود و یا اینکه فرزندان هم بصورت فرزند در این تبصره قید بشود...

عباس میرزائی - عائله خودش جمع است و شامل همه هست.

دکتر درودی - بهر صورت این نکته ای بود که بنظر من رسید و خواستم در مجلس سنا توجهی بآن بشود. (در ساعت یازده و دو دقیقه آقای مهندس عبدالنریاضی کرسی ریاست را ترک کردند و آقای دکتر جواد سعید ادراره جلسه را بعهدہ گرفتند).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۱- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون نظام راجع به اصلاح ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی و الحاق دو تبصره به آن و ارسال به مجلس سنا.

نایب رئیس - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی و الحاق ۲ تبصره به آن مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۰/۱۱/۱۲ باحضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۶۰۲۷۲ مورخ ۲۵۳۰/۸/۲۰ لایحه اصلاح ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی و الحاق ۲ تبصره بان را که گزارش شور اول آن بشماره ۹۹۴ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و با توجه به پیشنهادهای رسیده مصوبه شور اول را با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد: اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون اصلاح ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی و الحاق ۲ تبصره به آن

ماده واحده - ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی و تبصره آن بشرح زیر اصلاح و ۲ تبصره به آن الحاق میگردد:

ماده ۴ - کلیه مشمولان سالم و بلا مانع بخدمت زیر پرچم اعزام میشوند و پس از فرا گرفتن آموزشهای نظامی لازم بقیه خدمت زیر پرچم را در نیروهای مسلح شاهنشاهی یا سپاههای انقلاب شاه و ملت یادانگهاها ویا وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و سایر مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت یا جمعیت شیروخورشید سرخ ایران یا شهرداریها انجام خواهند داد تعیین ترتیب تقدم برای استفاده از مشمولان مزبور در هریک از سازمانهای مذکور در این ماده باستاد بزرگ ارتشتاران خواهد بود.

تبصره - تازمانی که امکان اجرای آموزش نظامی در مورد کلیه مشمولان فراهم نشود و مورد احتیاج دولت هم نباشد طبق مقررات آئین نامه اجرائی این قانون

دکتر شادمان (وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر) - با اجازه مقام ریاست با تقدیم متون فارسی و فرانسه موافقت نامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری تونس تقاضای تصویب آنرا دارم. نایب رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۳- قرائت نامه‌های رسیده از دولت.

نایب رئیس - نامه‌هایی از دولت رسیده است که برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی باستناد ماده ۲۶ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب تصویب نامه شماره ۵۷۱۹۰ مورخ ۲۵۳۰/۱۱/۴ هیئت وزیران موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه ارزی خرید ۳۵۲۲۰ متریک تن ورقه فولادی با ضمانت دولت شاهنشاهی ایران بین شرکت ملی گاز ایران و شرکت ایتال سیدر (اس - آ - پ) ایتالیا منعقد گردیده است.

رئوس شرایط اعتبار مذکور بشرح زیر باستحضار میرسد: مبلغ اعتبار: ۹۷۳۲۲۲ دلار آمریکائی - نرخ بهره: ۱/۵ درصد علاوه بر نرخ پایه بازار ارزهای اروپائی (Libor)

- مدت بازپرداخت: ۵ سال از تاریخ تکمیل حمل. این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد. با تقدیم احترام - از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی - علی اصغر طباطبائی

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی باستناد ماده ۲۶ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب تصویب نامه شماره ۵۷۱۸۸ مورخ ۲۵۳۰/۱۱/۴ هیئت وزیران موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه ارزی خرید ۱۵۰۰۰ متریک تن ورقه فولادی با ضمانت دولت شاهنشاهی ایران بین شرکت ملی گاز ایران و شرکت کلوکتر - آلمان منعقد گردیده است.

رئوس شرایط اعتبار مذکور بشرح زیر باستحضار میرسد: مبلغ اعتبار: ۴۷۱۰۰۰ دلار آمریکائی - نرخ بهره: ۱/۵ درصد علاوه بر نرخ پایه بازار ارزهای اروپائی (Libor)

- مدت بازپرداخت: ۵ سال از تاریخ تکمیل حمل این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد. با تقدیم احترام - از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی - علی اصغر طباطبائی

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی باستناد ماده ۲۶ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب تصویب نامه شماره ۵۷۱۹۲ مورخ ۲۵۳۰/۱۱/۴ هیئت وزیران موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه تهیه و تحویل ۳۳۰۰۰ متریک تن ورقه فولادی با ضمانت دولت شاهنشاهی ایران بین شرکت ملی گاز ایران و شرکت سومیتوموشوجی - اینترناسیونال اس - آ ، پاناما و شرکت ماروبینی ندرلند ، هلند منعقد گردیده است. رئوس شرایط اعتبار مذکور بشرح زیر باستحضار میرساند: مبلغ اعتبار: ۱۴۳۱۴۵ دلار آمریکائی - نرخ بهره: ۱/۵ درصد علاوه بر نرخ پایه بازار ارزهای اروپائی (Libor)

- مدت بازپرداخت: ۵ سال از تاریخ تکمیل حمل این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد. با تقدیم احترام

از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی علی اصغر طباطبائی

۱۴ - ختم جلسه .

نایب رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید .

(جلسه ساعت یازده و چهل و پنج دقیقه ختم شد) نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر جواد سعید

سؤال آقای مظهري از وزارت بهداري و بهزيستي

رياست معظم مجلس شوراي ملي

در مطبوعات روز شنبه ۳۰/۱۱/۳۰ خبري درج شده بود که مدير يکي از کارخانجات نوشابه‌هاي غيرالکلي که توليداش غيربهداشتي و مضر بوده و به‌اخطارهاي پياپي و اظهارنظر رسمي کارشناسان هم توجه نکرده و بکارش ادامه داده در دادگاه محکوميت پيدا کرده ،

از آنجا که انتشار اين خبر در ميان مصرف‌کنندگان نگراني ايجاد ميکند خواهشمند است به وزير بهداري و بهزيستي ابلاغ فرمائيد براي پاسخ اين سؤال در مجلس حضور يابند و توضيح دهند که برتوليد نوشابه‌هاي غيرالکلي چه دستگامي نظارت دارد و اگر موضوع غيربهداشتي بودن نوشابه‌هاي مذکور واقعيت دارد مسئول کيست ؟ و چه اقدامي براي پيشگيري از ادامه توليد اين فرآورده‌هاي ناسالم شده و بطور کلي چگونه نظارتي بر کارخانجات و واحدهاي توليدکننده مواد غذائي وجود دارد و چه تضميني براي مصرف‌کننده وجود دارد ؟

باتقدريم احترام - علي اصغر مظهري